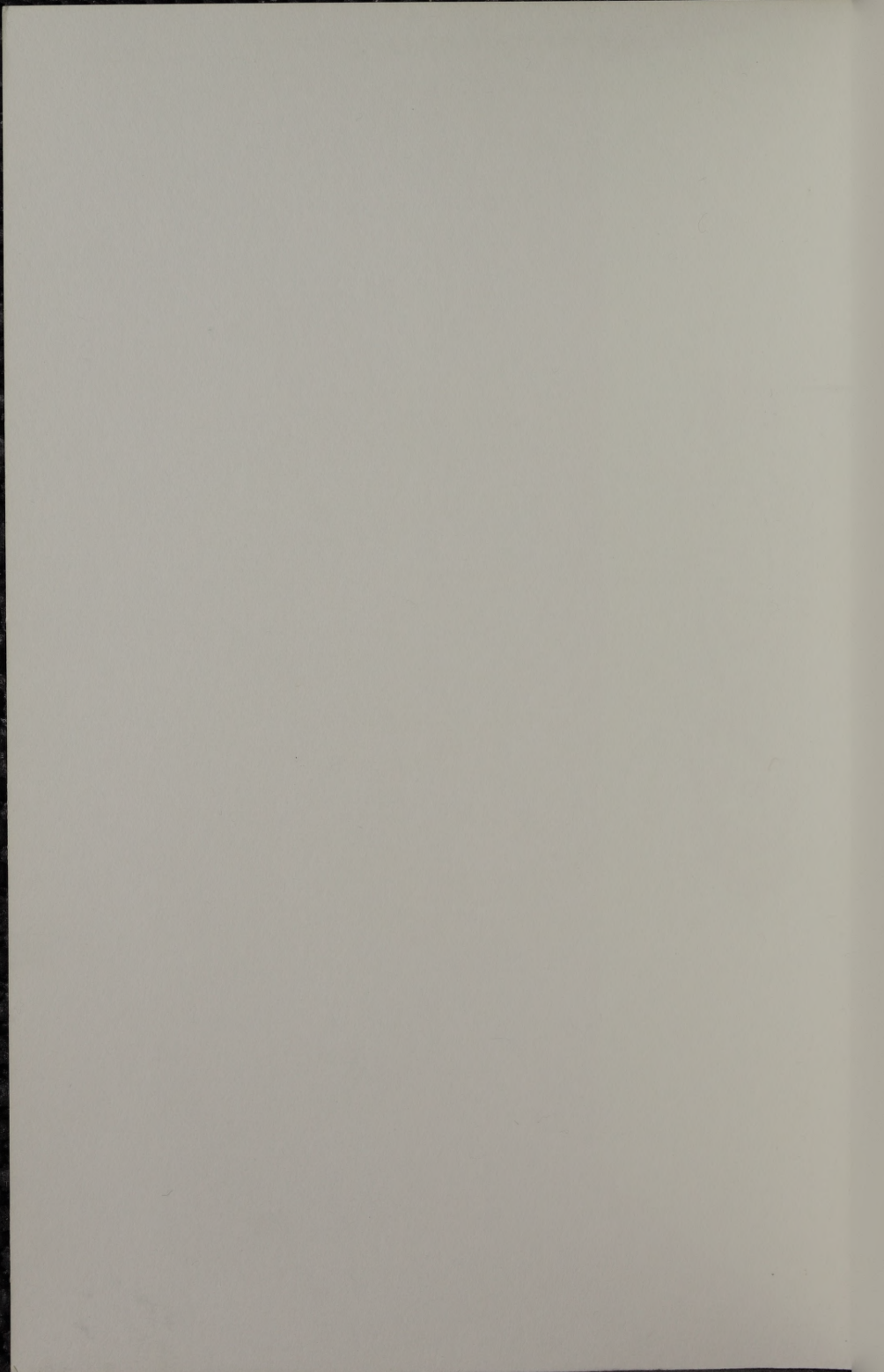

GARĒZERS
25 GADOS

1965 — 1990

Vēsturisks atskats
un
atmiņu tēlojumi

GARĒZERS
1990

1-3
325

L
9

G A R Ē Z E R S
25 G A D O S

1965 — 1990

Vēsturisks atskats
un
atmiņu tēlojumi

GAREZERS
1990

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

~~97-21519~~
0304017287

Arnolda Sildega vāks
Vidvuda Medeņa sakārtojums
Gunāra Liepiņa teksta salikums
PRINTED IN USA

© Copyright 1990 by Gaŗezers, Inc.

Ģeņezera padome nolēma Ģeņezera 25 gadu jubilejas gadījumā izdot sakopoto rakstu — atmiņu krājumu par aizvadītajiem gadiem. Aicinājums piedalīties ar rakstiem grāmatā bija izsludināts “Laikā”, kā arī izsūtīts individuāli 18 agrākiem Ģeņezera darbiniekiem. Atsaucība bija pavāja. Par rezultātu variet tagad paši spriest.

Padome redakcijas kolēģijai ievēlēja Dr. V. Medeni, Ritu Kubuliņu un Arvīdu Bolšteinu. Ienākušie raksti ir rediģēti un pēc vajadzības arī saīsināti. Par rakstos izteiktām domām, uzskatiem un atmiņām ir atbildīgi rakstu autori.

Ģeņezera padome un redaktori sirsnīgi pateicas rakstu autoriem, māksl. Arnoldam Sildegam par vāka zīmējumu, bet sevišķi Gunāram Liepiņam par teksta salikumu un šīs grāmatas ielaušanu, pavadot daudz laika pie sava datora, neprasot nekādu atlīdzību par labi padarīto darbu, kas ir viņa dāvinājums Ģeņezeram šai 25 gadu jubilejā.

Redakcija

Rita Kubuliņa

Gaņezera padomes priekšsēde

Ik vienam roka jāpieliek,
Lai lielais darbs uz priekšu tiek.

J. Rainis

Pērnā vasarā Gaņezera vasaras vidusskolas nobeiguma aktā padomes priekšsēdis Oļģerts Cakars klātesošiem teica: "Paceliet rokas tie, kuņi no jums visus 25 gadus bez pārtraukuma ir bijuši Gaņezērā." Mana roka pacēlās pusceļā, kad savu jautājumu runātājs papildināja, paskaidrojot: "Neskaitās tas, ja jūs te

esiet braukuši priecāties un atpūsties, es domāju tos, kas visus 25 gadus te bez pārtraukuma ir strādājuši." Mana roka nolaidās, bet nepacēlās arī neviena cita, tikai paša priekšsēža, Oļģerta Cakara un Cakara kundzes.

Laikam gan nebūs neviena Gaņezera darbinieka vai ciemiņa, kuņš nepazītu Cakara kundzi un kungu, nebūtu redzējuši viņu nepārtraukto klātieni visās Gaņezera norisēs, vai nu gluži sabiedriskās sanāksmēs vai arī darba cēlienā vai ik vienā Gaņezera nostūrī. Kas nav redzējis kā brīvdabas baznīcā pirms dievkalpojuma, kad visi esam sapulcējušies un mierīgi gaidām dievkalpojuma sākumu, Oļģerts Cakars ar sviedriem vaigā steidz salabot skaņruņu tīklā pēkšņi radušos traucējumus. Viņi abi ir bijuši it kā neizkustināms stabs, ap

kuŗu vijas iestādītie vīteņi — citi darbu darītāji. Neapšaubāmi — liels panākums.

Tomēr, man gribētos atkārtot pieminēto jautājumu tā oriģinālā veidā: “Cik daudzi no jums ir visus 25 gadus uzticīgi un uzcītīgi braukuši uz Gaŗezeru?” Man liekas, ka, atbildot šim jautājumam, paceltos daudz roku. Šai atmiņu grāmatā ir sakopoti vēsturiski dati, cildināti Gaŗezera idejas radītāji, iedzīvinātāji un celmlauži. Tiem visiem tiešām pienākas mūsu visdziļākā pateicība. Taču, ko nozīmētu ideja, lai cik vērtīga un skaista, ja tai nebūtu sekotāju? Visā pasaulē dažādos sabiedriskos nogrupējumos rodas cēlas idejas un priekšlikumi, bet bieži tās iznīkst, jo netiek iedzīvinātas. Domai veidot latvieŗu centru svešā zemē radās atsaucība un sekotāji un tie rodas vēl arvien. Pirms Gaŗezera izveidošanas bija gan atsevišķu organizāciju un draudžu iekārtotas bērnu nometnes, bet tām visām bija tikai vietēja nozīme un tāda centra kā Gaŗezera toreiz nebija nekur. Ne velti tautas mutē to sākām dēvēt par “Mazo Latviju”, tā tad valsti. Valsts nevar pastāvēt tikai no vadītājiem, valstij ir vajadzīgi pavalstnieki. Un lūk, tie ir visi tie, kas gadu no gada ir braukuši gaŗām daudz skaistākām ainavām, daudz skaidrākiem ezeriem un ērtākām atpūtas vietām, lai tikai nedēļas nogali vai atvaļinājuma dienas pavadītu Gaŗezērā, ne reti pat ncērtos apstākļos un nevis izlaižoties atpūtas krēslā, bet strādājot apkārtnes izkopšanā un veidošanā. Tamdēļ, lai sumināti ir visi, gan tie, kas ir stāvējuši blakus Gaŗezera šūpulim, gan arī tie, kas vēlākos gados ir atraduši ceļu uz Gaŗezeru kā darbam tā mācībām, kā priekam tā atpūtai. Paldies skolotājiem, kuŗi savus audzēkņus, pamatskolu beidzējus, ir mudinājuši apmeklēt Gaŗezera nometni un skolas. Paldies vecākiem, kas šiem mudinājumiem ir atsaukušies. Paldies vectēviem un vecmāmuļām, kas ir devuši līdzekļus skolu un nometņu maksām un braukuši līdz mazbērmiem vasaras pavadīt Gaŗezērā. Paldies māksliniekiem, kas par niecīgu algu bieži

vien pat bez atlīdzības, ir braukuši mūs iepriecināt ar koncertiem un teātra izrādēm. Paldies koņiem un tautas deju grupām, paldies koncertu un citu sarīkojumu apmeklētājiem, jo bez tiem nevarētu sarīkot arī koncertus. Paldies mācītājiem, kas, savu draudžu darbu uz brīdi atstājot maliņā, ir braukuši kalpot Gaņezeram. Paldies ik vienam pat vissīkākā darba darītājam, un paldies ik vienam, kas Gaņezērā ir piestājies kaut uz mirkli, ierasdamies no tālienes to apciemot un aizvezdams tālumā stāstus par Gaņezeru.

Un beidzot, paldies ik vienam, kas sev atraujot — ir devis Gaņezeram. Esam saņēmuši ievērojamas summas Gaņezera veidošanai un uzturēšanai, bet tik pat nozīmīgs ir ik viens devums, kaut arī tas būtu smilšu graudu lielumā. No sīkiem smilšu graudiem veidojas lieli kalni. Mans suminājums lai ir visiem tiem, kas nav saņēmuši cita veida pateicību un kādreiz varbūt ir domājuši, ka viņi ir aizmirsti. Nē, tā nav, mēs atceramies ik vienu un mums vajadzīgs ir ikviens mūsu kopības veidošanai. Un tam šaubīgajam, kas jautā — kas man no visa tā tiek? Es gribu atbildēt ar Raiņa vārdiem:

“Viss pāriet,— viss,— bet nezūd it nekas,
Un labie darbi atmaksājas visi,
Tik vien ne tev, bet — citiem.”

Dr. Vidvuds Medenis

Gaŗezera prezidents

GARĒZERA ATTĪSTĪBAS GAITA

1963. gadā māc. Vilis Vārsbergs, strādājot par mācītāju luterāņu draudzē Konstantīnē, uzzināja, ka pie netālā Long Lake ir pārdodams amerikāņu gaidu organizācijas īpašums "The Lone Tree Camp". Aprunājoties ar Vidienes apgabala draudžu vadītāju prāv. Pāvilu Ķirsonu, viņiem radās doma par

varbūtēju šī īpašuma iegādi, lai izveidotu latviešu nometni Vidienes apgabala draudžu vajadzībām. (1)

1964. gada maijā Vidienes apgabala draudžu mācītāju un darbinieku sanāksmē šī iespēja tika pieminēta. Detroitas Kristus draudzes priekšnieks Verners K. Treimanis šai projektā bija ieinteresēts. 24. augustā viņš un Kristus draudzes valde ieradās pie māc. Vārsberga, lai iepazītos ar īpašumu un pārrunātu iespēju šīs nometnes iegādei. (2) Tā radās trīs iniciatoru grupa: prāv. Ķirsons, māc. Vārsbergs un V. Treimanis, kas iesāka pirkšanas ideju īstenot. —

1964. gada 24. septembrī prāv. P. Ķirsons izsūta visām Vidienes apgabala draudzēm uzaicinājumu iepazīties ar īpašumu, pieliekot klāt māc. V. Vārsberga gatavoto informācijas brošūru ar īpašuma tuvāku aprakstu un fotografijām. Prāv. Ķirsons uzaicina mācītājus, draudžu vadītājus uz nometnes apskatīšanu sestdien, 17. oktobrī, plkst. 10:30 rītā,

sabraucot pie māc. V. Vārsberga, Lutheran Church, 465 Canaris St., Constantine, Michigan. (3)

Par šo nometnes apskati raksta Detroitas Sv. Pāvila draudzes priekšnieks Rūdolfs Junkulis: (4) — “minētā dienā nometnē ieradās P. Golts (Gr. Rapidu Vienības dr.), I. Pētersons (Milwaukee dr.), V. Vārsbergs (Kalamazoo Sv. Jāņa dr.), A. Medenis (Čikāgas Ciānas dr.), J. Jēkabsons (Sv. Pāvila dr. Maywood, IL.), V. Treimani (Detroitas Kristus dr.) un Detroitas Sv. Pāvila dr. pārstāvji. Sakarā ar Detr. Pāv. dr. padomes lēmumu draudzi pārstāvēju es un kasieris Arvīds Rēvalds. Mēs atvedām līdz Kristus dr. priekšnieku Verneru Treimani.

Māc. Vārsbergs sanāksmi iepazīstināja ar nometnes stāvokli, maksas noteikumiem u.c. jautājumiem. Pēc nometnes apskates ēdamzālē sekojošās debatēs izskanēja dažādas domas un uzskati. Kāds Čikāgas pārstāvis izteicās, ka nometnes cena ir par augstu, bet pēc maniem nometnes apskates laikā izdarītiem novērojumiem un paskaidrojumiem:

atsevišķās ēku un ēciņu grupas	\$ 46,400.00
izmantojamā ezermala 1,200 pēdas	\$ 120,000.00
izmantojamā zemes platība, 153 akri	\$ 15,000.00
Kopā	\$ 181,400.00

sanāksme vienojās, ka prasītā īpašuma cena ir pieņemama. Tā kā nevienam draudžu pārstāvim nebija draudžu pilnvaras uzņemties materiālas saistības, tad sanāksme izraudzīja komisiju:

māc. V. Vārsbergu, V. Treimani, J. Jēkabsonu, A. Medeni un I. Pētersonu.

Nolēma sanākt atkal kopā 1965. gada 6. februārī galīgā lēmuma pieņemšanai.

Par šo 6. februāra sanāksmi sīka informācija atrodama Detroitas Sv. Pāvila dr. priekšnieka dokumentos: (5)

“Sanāksmi atklāja un vadīja māc. V. Vārsbergs un tajā piedalījās: mācītāji V. Vārsbergs, J. Turks un J. Lazda.

Draudžu pārstāvji: V. Treimanis (Detr. Kristus dr.), R. Junkulis (Detr. Sv. Pāv. dr.), G. Gruzdiņš (arī Detr. Sv. Pāv. dr.), J. Jēkabsons (Maywood'as Sv. Pāv. dr.), Briedis (tāpat Maywood'as Sv. Pāv. dr.), A. Rieksts un Duksts (Gr. Havenas dr.), P. Golts un Rozenbergs (Gr. Rap. Vienības dr.) un L. Liepiņš (Čikāgas Cīānas dr.).

Sanāksmē pieņēma šādu darba gaitu:

1. Jautājums par nometnes pirkšanu
2. Pagaidu pārvaldes vēlēšanas
3. Principiālas dabas vadlīnijas
4. Dažādi jautājumi

Re. 1. māc Vārsbergs ziņoja, ka sakarā ar nometnes apskatē pieņemto lēmumu, viņš visām 33 Vidienes draudzēm un kopām izsūtījis papildus informācijas materiālus un atpakaļ saņēmis 19 atbildes par nometnes pirkšanu: 15-jā, 4-nē. Neoficiālās sarunās pārējo draudžu viedokļi bijuši: 8-jā, 4-nē. Sanāksme, konstatējot vairuma draudžu labvēlīgās atbildes nometnes pirkšanai, ilgstoši debatēja par nepieciešamās iemaksas pirkuma piedāvājuma nodrošināšanu, kā arī izmaksas financēšanas plānus. V. Treimanis, Detroitas Kristus dr. priekšnieks, izteica gatavību dot nepieciešamo summu \$ 10,000.00 iemaksai, bet šaubījās, ja gadījumā pirkšanas piedāvājumu atsauktu, viņa draudzei būtu jāzaudē iemaksātā naudas summa. Tad, lai nenokavētu piedāvājuma iesniegšanas termiņu, Rūdolfs Junkulis ierosināja klātesošiem 7 draudžu pilnvarotiem pārstāvjiem garantēt Kristus draudzei atmaksāt eventuālo zaudējumu, katra draudze \$ 1,500.00. Šo priekšlikumu vienprātīgi pieņēmot un V. Treimanim to akceptējot, tūlīt tika pieņemts lēmums par īpašuma pirkšanu Vidienes apgabala draudžu vārdā un iesniegt "The Lone Tree Girl Scouts Council of America" formālu pirkšanas piedāvājumu."

1965. gada 10. februāra draudžu mācītājiem un priekšniekiem nosūtītā vēstulē māc. V. Vārsbergs raksta: (6)

“Vidienes apgabalā ir tikai 2 draudzes, kas pilnīgi noraidījušas kopējas nomietnes pirkšanu. Trīs citas draudzes ir lēmušas ieteikt atsevišķiem draudzes locekļiem ziedot šim mērķim. Piecpadsmit draudzes ir lēmušas principā un arī praktiski pēc savām iespējām atbalstīt Gaņezera nomietnes iegādi”.

Tālāk par 1965. gada 6. febr. sanākumi R. Junkulis raksta:

“Sanākums ievēlēja pagaidu valdi un pārējos nepieciešamos pagaidu darbiniekus:

Pagaidu valdes priekšsēdis — māc. V. Vārsbergs,

Vicpriekšsēdis — V. Treimanis,

Sekretārs — A. Rieksts,

Kasieris — Čikāgas pārstāvis (L. Liepiņš ar palīgiem J.

Jēkabsonu un Briedi).

Komisijas:

īpašuma un talku organizēšana — J. Ķinēns,

vasaras programma — Ed. Avots un J. Lazda,

juridiskā — māc. V. Vārsbergs, V. Treimanis un G.

Gruzdiņš,

līdzekļu vākšana un financēšana — J. Jēkabsons un

Briedis.

Nolēma, ka principā nevienai draudzei nedrīkstētu būt vairāk par 49 % no tiesīgām balsīm, un balsošanas tiesības būtu tikai draudzēm, vēlāk citām biedru organizācijām, bet ne privātām personām.

Tā kā organizēšanās darbiem Kristus draudzes piešķirtie līdzekļi \$ 300.00 bija gandrīz izlietoti, tad Detr. Sv. Pāvila dr. apsoliņa nosūtīt māc. Vārsbergam \$ 115.00 nepieciešamo izdevumu segšanai. Sapulce lūdz Kristus draudzei iemaksāt vajadzīgo naudu un parakstīt pirkšanas līgumu. Tā 1965. gada 17. februārī Detroitas Kristus draudze kā juridiskā pircēja parakstīja līgumu ar “The Lone Tree Girl Scouts Council, Inc.” par Gaņezera pirkšanu, iemaksājot pirmos \$ 10,000.00. Kristus draudze apsolās pēc Gaņezera

inkorporācijas visas legālās un finansiālās saistības pārrakstīt uz Gaņezera vārda.” (7)

Pēc pirkšanas līguma parakstīšanas sākās drudžains darbs Gaņezera nometnes un īpašuma apkopšanā J. Ķinēna vadībā. Piedalās daudzi talcinieki no visām Vidienes apgabala draudzēm un organizācijām. 1965. gada 23. maijā notiek Gaņezera iesvētīšana, atklāšanas svinības, bet ar 4. jūliju sākas Gaņezera pirmā vasaras nometne un vasaras vidusskola (GVV). Šīs pirmās vasaras nodarbības risinājās lielā pacilātībā un rosmē: — vasaras nometnē bijuši 92 bērni, GVV 10 skolēni. Skautu nodarbībās 367 dalībnieki. Kopā 3,000 dalībnieki piedalījušies iesvētes un atklāšanas svinībās, Jāņu

Gaņezera atklāšanas un iesvētes dienā 1965. gada 23. maijā, no kreisās: Ed. Avots, māc. Vilis Vārsbergs, kāds viesis un Gundars Strautnieks.

sarīkojumā, GVV un nometnes sarīkojumos, pavadījuši atvaļinājumu vai vienkārši viesojušies.

1965. gada 22. septembrī Detroitas Kristus draudze iemaksā vēl \$ 15,000.00 (totāli līdz šim datumam \$ 30,000.00), jo pārējām draudzēm brīvu līdzekļu nav. Gaņezers vēl vienmēr juridiski pieder Kristus draudzei un statūtu komisija vēl savu darbu nav beigusi. 1965. gada rudenī un 1966. gada sākumā rodas manāma Gaņezera pilnvarnieku un Vidienes draudžu kumēšana. Daži neuzticas Detroitas Kristus draudzei un tās priekšniekam, citi nepiekrīt akciju sab-bas organizācijas veidam, daži domā, ka V. Treimanis rīkojas par daudz patstāvīgi, tāpēc baidās, ka Gaņezers varētu nonākt pilnīgā Kristus draudzes noteikšanā. Skaidrības inkorporācijā, kā arī saimnieciskas informācijas un plānošanas trūkums, neveicina sekmīgu līdzekļu vākšanu draudžu locekļu vidū. (8)

1965. gada 15. oktobra Gaņezera pilnvarnieku un Vidienes apgabala draudžu konferencē apsprieda statūtu projektu, ko bija izstrādājusi juridiskā komisija (māc. V. Vārsbergs, V. Treimanis un G. Gruzdiņš), taču visa diskusija apstājās pie pirmā statūtu punkta par nosaukumu. Nolēma, ka organizācijas nosaukums būs "Latvian Church Centre". Izraudzīja jaunu statūtu komisiju: Jēkabs Gailītis (Lansingas dr.), plkv. Vēliņš (Gr. Rapidu Vienības dr.), Leonīds Liepiņš (Ciānas dr.), māc. J. Turks (LELDAA, Vidienes apgabala garīgais vadītājs) un māc. V. Vārsbergs, pagaidu valdes priekšsēdis. Nolemj rīkot pagaidvaldes paplašinātu sēdi 1966. gada 8. janvārī.

Starplaikā draudzēs turpinās pārrunas par Gaņezera organizāciju un tās statūtiem. Detroitas Kristus draudze domā, ka balsu skaitam Gaņezera pārvaldē jābūt atkarīgam no kapitāla ieguldījuma, ar kādu katra draudze piedalās, kam pretojas dažas pārējās draudzes. Dažas draudzes atsakās no finansiālas palīdzības.

Ģeņezera Ziņu 1966. gada janvāra numurā atreferēta pagaidvaldes paplašinātā sēde Detroitā, kuŗā piedalās 23 draudžu pārstāvji (autors E. A.): — “māc. V. Vārsbergs ziņo, ka Ģeņezers nopircis Pleasant Hill skolas ēku ar apm. akru zemes (Ziemeļblāzmu) par \$ 1,900.00. Naudu bez procentēm aizdevis Dr. N. Kažmers. V. Treimanis, finanču daļas vadītājs, ziņo, ka Kristus draudze Ģeņezeram aizdoto naudu — vairāk par \$ 19,000.00 ziedo Ģeņezera īpašuma izmaksas fondam. Pēc vakariņu pārtraukuma statūtu komisijas priekšnieks J. Gailītis sāk statūtu sīku lasīšanu un apspriešanu, kas velkas vairākas stundas. Par ierosinātiem papildinājumiem valdes locekļi balsoja. Nolēma statūtus pārtulkot latviski, nosūtot tos visām dalībniecēm — draudzēm un organizācijām atsauksmei un tad to apstiprināšanai pilnvaroto sapulcē.

1966. gada 8. februārī māc. Vārsbergs raksta visiem Ģeņezera līdzīpašniekiem: (9) “.technisku apstākļu dēļ nevar notikt paredzētā pilnvaroto sapulce š.g. 12. februārī. Nav vēl bijis iespējams pavairot statūtus izsūtīšanai visiem. Tāpat nav vēl izdarīta iepriekšējā gada darbības revīzija ... pilnīgi atklāti runājot, esam nonākuši nopietnās un ļoti nepatīkamās grūtībās. Pasākām mēs šo darbu ar ļoti lielu sirds degsmi. Šī interese vēl joprojām arī pastāv, es esmu pārliecināts. Bet tā arī rada zināmas grūtības, jo lielum lielā daļa bijām svešinieki, kad sākām kopā strādāt, un vēl tagad neesam viens otru pietiekami iepazīnuši, lai tiešām viens otram uzticētos. Zināma neuzticība ir izteikta kā man, tā arī citiem pagaidu valdes locekļiem. Mums ir nenokārtotas legālas formalitātes, arī svarīgi legāli punkti, piem. šīs organizācijas īpašuma tiesības uz iegūto zemi un ēkām. Tāpat nevienai draudzei vai organizācijai nav rokā akcijas, kas pierādītu viņu līdzīpašnieku tiesības šīnī īpašumā. Bet vasara nāk virsū. Programma ir jāveido nekavējoties. —

Lai šīs grūtības pārveidotu — lai atrisinātu legālos sarežģījumus, lai pārvērstu īpašumu uz Ģeņezera vārda, lai

nodrošinātu ar legāliem dokumentiem (akcijām) visas dalības maksas, lai varētu ievēlēt uzticību baudošu un darba spējīgu padomi un valdi, Mičiganas valsts priekšā legāli atbildīgie inkorporātori (Gunārs Gruzdiņš, V. Treimanis un es) nokārtos tuvākās dienās sakojošas legālas lietas:

1. Visām draudzēm un organizācijām izsniegs akcijas (stock certificates) par iegādei iemaksātām summām...

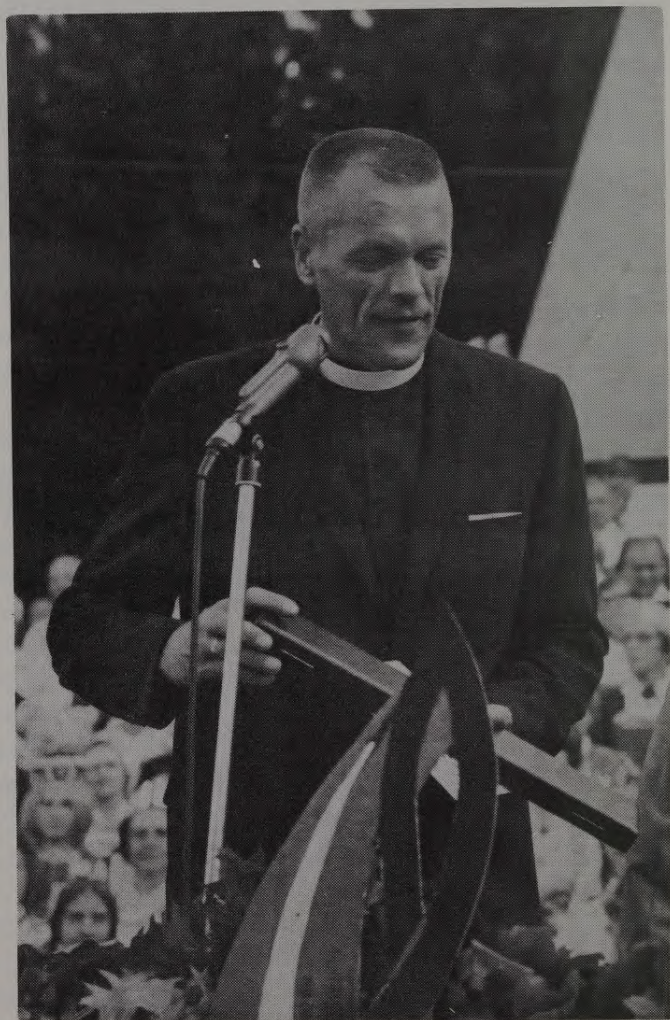
2. Pārņems īpašumu un bankas obligāciju no Detroitas Kristus draudzes uz GAREZERA vārdu, kuŗa oficiālais inkorporētais nosaukums tagad ir "Latvian Center Gaŗezers, Inc."

3. Formāli pieņems šīs korporācijas statūtus, kas būs saskaņā ar 8. janvārī Detroitā pagaidu valdes proponētajiem statūtiem visos galvenajos punktos, izņemot balsošanas tiesību ierobeţojumus.

4. Kad šie priekšdarbi būs paveikti, kā arī izdarīta pagājušā gada darbības revīzija, tiks sasaukta pilnvaroto sapulce, kuŗā ievēlēs padomi statūtos paredzētajā kārtībā. Tanī brīdī kā pagaidu valde, tā inkorporātori noliks savas tiesības un mūsu darbību varēs vadīt jaunā padome, kuŗa varēs baudīt visu uzticību.

Es zinu, ka daži domās, ka augstāk minētā statūtu pieņemšana šādā kārtībā ir diktēšana. Bet, lūdzu, apsveriet šo lietu rūpīgi,— statūti faktiski ir tikai legāls un tehnisks, ne ideoloģisks dokuments. Tie ir tikai burts, gars mums Gaŗezērā ir jāienes pašiem. Turpinot statūtu cīņu līdzšinējā veidā draud visa šī lielā un skaistā projekta iznīkšana, kopdarbības sašķelšana. Un beidzot — statūtus varēs vēlāk grozīt normālajā kārtībā...

Lai praktiski parādītu, ka Detroitas Kristus draudze negrib Gaŗezeru nedz dominēt, nedz komandēt, tā piedāvā mums iespēju nākamo 12 mēnešu laikā no tās atpirkt par oriģinālo vērtību (\$ 100.00 gabalā) daļu vai arī visas Kristus draudzei piederošās akcijas. Tāpat Kristus draudze ir

Māc. Vilis Vārsbergs pirmās dziesmu dienās . . .

deklarējusi, ka paredzamajā nākotnē tai nav vēlēšanās
GAŖEZERĀ ieguldīt kādas jaunas summas...

Ar Dieva palīgu strādāsim — celsim GAŖEZERU
Dievam un Latvijai”!

1966. gada G. Z. februāra numurā rakstā “Gaŗezers
statūtu valgos” G. Z. redakcija ziņo, ka tā piesūtījusi
pagaidvaldes priekšsēdim māc. Vārsbergam un finanču daļas
vadītājam V. Treimanim šādus jautājumus:

1. Kādi pēc Jūsu domām ir svarīgākie jautājumi, kas
jāizšķir pilnvaroto sapulcei?

Māc. V. Vārsbergs: “svarīgākais dienas kārtības punkts
būs Gaŗezera padomes vēlēšanas, lai pagaidu valde un
inkorporātori varētu nolikt savas pilnvaras un organizācija
varētu darboties normāli”.

V. K. Treimanis: “Par svarīgāko uzdevumu uzskatu
padomes un valdes vēlēšanas pēc apstiprinātiem statūtiem.”
Tālāk māc. Vārsbergs domā: “Arī bez sapulces man ir pilnīgi
skaidrs, ka pašreizējam statūtu projektam 100 % atbalsta nav.
Mans ieteikums — paciesties, strādāt un labāk iepazīt vienam
otru. Tad likt priekšā statūtu grozījumus, kas tad tiktu
pieņemti vai noraidīti regulārajā kārtībā nākamajās
pilnvarnieku sapulcēs”.

Tālākā notikumu gaitā statūtu projekts netiek draudzēm
izsūtīts vai apspriests, bet 1966. gada 9. februārī līdzšinējais
“Latvian Church Center” tiek inkorporēts ar nosaukumu
“Gaŗezers Latvian National Center, Inc.” Kā “Board of
Directors” minēti Verner K. Treiman, Gunārs Gruzdiņš un
Reverends Vilis Vārsbergs. (10)

1966. gada 15. martā šie trīs direktori (statūtu komisijas
locekļi) sanāk Detroitā sēdē, kuŗā izlemj izdot akcijas (pajas,
stock certificates), apstiprina to tekstu (appropriate legend).
Detroitas Kristus draudze, kas Gaŗezera īpašumu pirkusi un
līdz šim ieguldījusi pāri par \$ 30,000.00, atdod savas 302
pajas Gaŗezera korporācijai, bet šai korporācijai jāuzņemas

apm. \$ 70,000.00 (obligācijas, mortgage) atmaksa. Nolemj mainīt sab-bas (korporācijas) nosaukumu no "Gaņezers Latvian National Center, Inc." uz "Latvian Center Gaņezers, Inc." Lemj, ka nākošā akcionāru pilnsapulce būs 1966. gada 23. aprīlī 2:00 pēcpusdienā, par to paziņojot visiem akcionāriem, kā to prasa konstitūcija. Inkorporācijas dokuments tālāk norāda, ka sab-bas grāmatas jāslēdz 30 dienas pirms šīs sanāksmes un vēlēšanās var piedalīties tikai tie akcionāri, kuŗu vārdi ir ievesti sab-bas grāmatā.

1966. gada 23. aprīlī Gaņezērā notiek pirmā Latviešu Centra Gaņezers, Inc. pilnvarnieku sanāksme, kuŗā izdala līdzīpašnieku pajas un ievēl pirmo konstitucionālo padomi: padomes priekšsēdis — V. Treimanis
prezidents — J. Gailītis

citi padomes locekļi: P. Golts, māc. J. Turks, V. Priednieks, P. Skudra, J. Baumanis, A. Medenis un K. Ansons.

Par 1966. gada 15. marta inkorporāciju vēlākās draudžu un akcionāru sanāksmēs radās diskusijas, jo par šo 15. marta inkorporāciju draudzēm neesot izsūtīta informācija, ka inkorporācija nokārtota bez draudžu pilnvarnieku ziņas, ka 23. aprīļa akcionāru pilnsapulcē jaunā padome ievēlēta balstoties uz nepieņemtiem statūtiem u.c. Visneapmierinātās bija Sv. Pāvila draudzes Detroitā un Maywood'ā. Detroitas Sv. Pāvila draudze pieprasīja savu Gaņezera pirkšanai iemaksāto naudu \$ 3,512.80 atmaksāt. Tā kā Gaņezeram naudas nebija, tad šī lieta vilkāms gaŗumā, radīja zināmu neuzticību Gaņezera vadībai, sevišķi V. Treimanim. To pašu statūtu dēļ no Gaņezera atbalstīšanas atturējās vairākas Vidienes draudzes un samazinājās ziedojumu ieplūšana. (11)

Vēl 1968. gada 26. un 27. oktobra Vidienes draudžu konferencē Linkolnā, Nebraskā, atskan pēdējie protesti.— Detroitas Sv. Pāvila draudzes pārstāvis Rūdolfis Junkulis deklarē: "Sv. Pāvila draudze Detroitā nekad nav bijusi pret Gaņezera ideju, bet to vienmēr karsti atbalstījusi un vēl arvien

Gāzera obligācija samaksāta! To sadedzina 1987. gada 23. maijā: No kreisās
A. Rieksts, A. Pētersons, O. Čakars, G. Strautnieks, prāv. V. Vārsbergs,
J. Meija, A. Tīdemanis un prāv. J. Turks.

atzīst tās vienreizību un nozīmību, bet nevar atzīt Gaŗezera vadības neakceptējamo rīcību". (12)

Pēc šīs Linkolnas konferences prāti nomierinās. Liekas, ka uz visiem protestiem pārējo draudžu pārstāvji reaģējuši pavisam pasīvi. Latviešu centrs Gaŗezers nu jau 25 gadus darbojies ar tiem pašiem 1966. gada inkorporācijas statūtiem, kaut tie ir arī laboti vai paplašināti (amended) 1968. gada 22. martā, 1970. gada 2. maijā, 1973. gada 12. maijā un 1974. gada 5. janvārī.— Tā tad praksē ir pierādījies, ka Gaŗezera statūti šos 25 gadus ir atzīti par labiem, ka Gaŗezera konstitūcija ir akcionāru akceptēta. Ja kāds vēl tagad sadūšotos un akcionāru pilnsapulcē proponētu pašreizējo konstitūciju (statūtus) pieņemt, varētu droši apgalvot, ka to arī apstiprinātu (Red.).

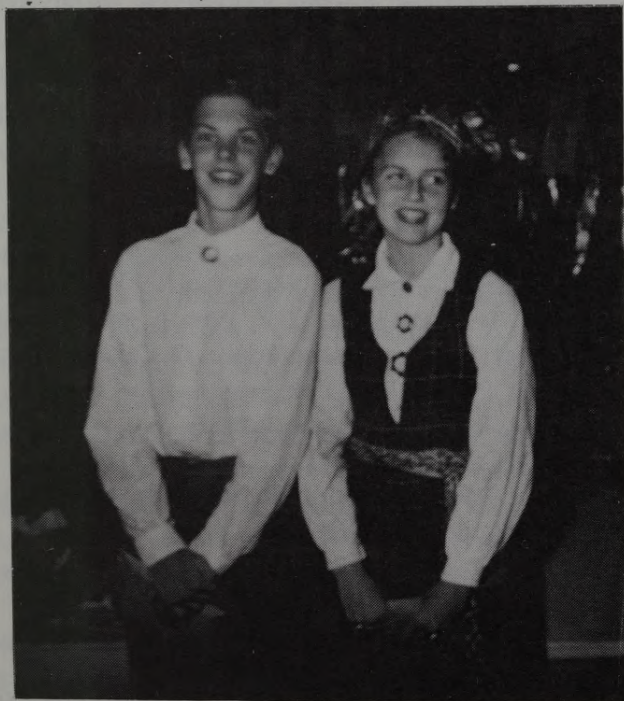
Gadu tecējumā visas šīs lietas daudziem ir aizmirsušās.— Gaŗezera vadībā nākuši ļaudis, kas par vecām nesaskaņām vairs tikai pasmaida. Taču visi šie negludumi pieder Gaŗezera vēsturei, tāpat kā Gaŗezera sasniegumi 25 gadus.

Gaŗezers turpina veiksmīgi darboties.— Katru gadu pieaug GVV un nometnes bēmu skaits (sk. arī rakstu "Administrācija 25 gadus"). 1966. gada 6. jūlijā rok GVV Valdemāra ēkas pamatus un 18. septembrī iemūrē stūrakmeni. Būvdarbus vada A. Rieksts, piedalās daudz talcinieku. Šo ēku nobeidz līdz 1967. gada sezonas sākumam. Kronvalda ēku sāk celt 1972. gadā, kad iekārto arī bibliotēku. Pēc tam enerģiskās Gaŗezera padomes locekles un būvkomisijas priekšsēdes Rutas Dimantes vadībā Gaŗezērā aug jaunas ēkas kā sēnes: Kalniņi, Kalpaki, Kārklīņi, Zemitāni, Klētnieki, Krikši, paplašina Saulgriežu ēku, uzbūvē noliktavu un veic arī daudz remontu un uzlabojumu darbus.

Gaŗezera sarīkojumu virkne ir iespējami gaŗa un krāsaina: neskaitāmi koncerti, kāzas, kristības, 3x3 nometnes, DV organizācijas sanāksmes, rakstnieku pēcpusdienas, teātri,

sporta spēles, sezonā katru svētrītu dievkalpojumi, draudžu dienas, dziesmu dienas, DV šaušanas sacikstes, pikniki, komerši, Jāņu svinēšana, skautu un gaidu nometnes un izbraukumi un citi sarīkojumi.

Gaŗezera finansiālais stāvoklis visus šos gadus svārstījies augšā un lejā. Sākuma gados Detroitas Kristus draudzes devums bija ļoti nozīmīgs, jo citādi Gaŗezeru vispār nevarētu iegādāties. Draudzes priekšnieks Verners K. Treimanis nesavtīgi cīnījās par Gaŗezera pastāvēšanu un nemitīgu augšanu. Kristus draudze lielu daļu savu akciju atvēlēja citām draudzēm un organizācijām. 1981. gada 31. janvārī V. Treimaņa 85. dzimšanas dienā Detroitā viņu

GVV otrās paaudzes skolēni Kristaps un Karīna Vītoli
1989. gadā

apsveica Gaŗezera prezidents Arvīds Tīdemanis, pateicoties par akcijām \$ 70,000.00 vērtībā, ko Kristus draudze nodevusi DV organizācijai ASV.— Tā DV organizācija ASV kļūst par Gaŗezera lielāko akcionāru (43 %). 1987. gada 23. maijā pēc akcionāru gada sapulces sadedzina Gaŗezera parādu dokumentus, jo Gaŗezera obligācija ir samaksāta!

Paraugoties uz ikgadējiem Gaŗezera budŗetiem, aprēķinot visus līdzekļus un darbu, kas Gaŗezērā ieguldīts, atliek tikai pabrīnēties.— Tautieŗu atbalsts bijis liels, gan ar testamentāliem novēlējumiem, gan ziedojot dažādās ziedošanas akcijās un arī atseviŗkiem noteiktiem vai nozīmīgiem mērķiem. Cerams, ka Gaŗezers, ŗis latviskuma cietoksnis, varēs pastāvēt arī turpmāk. GVV skolēnu un bērnu nometnes bērnu skaits vēl nesarūk. Sakarā ar dzimtenes Latvijas notikumiem arī jaunā paaudze dzīvo notikumiem līdzī un tās latviskā apziņa ir ievērojami pieaugusi.

Mums jāturpina strādāt Dievam un Latvijai!

VĒRES:

1. Intervija ar prāv. V. Vārsbergu 1990. gada 5. aprīlī
2. V. Treimaņa raksts G. Z. 1966. g. janv. Nr. 10
3. Prāv. P. Ķirsona raksta kopija, O. Cakara dok. krāj.
4. Sv. Pāv. dr. Detr. dok. krāj. 1—1
5. Sv. Pāv. dr. Detr. dok. krāj. 2—1
6. O. Cakara dok. krāj.
7. Sv. Pāv. dr. vēstule māc. Vārsbergam 1965. g. 24. sept., dok. krāj. 2B
8. Sv. Pāv. dr. dok. krāj. 3C
9. Māc. V. Vārsberga raksts visiem Gaŗezera līdzīpaŗniekiem 1966. g. 8. feb.
10. Inkorporāc. dok. kopija, O. Cakara archīvs
11. Detr. Sv. Pāv. dr. dok. krāj. 4—4, 4—5, 4—0
12. Sv. Pāv. dr. Detr. dok. krāj. 4SS

*Arvīds Tīdemanis,
Dr. Vidvuds Medenis*

ADMINISTRĀCIJA 25 GADOS

Lai kāda organizācija, liela vai maza, varētu darboties, tai nepieciešamas vadītājas personas. Tādas bijušas arī Gaņezeram. Pateicoties šīm vadītājām personām, draudžu, organizāciju un tautiešu atsaucībai, Gaņezers ir audzis un izveidojies par lielāko vasaras vidusskolu un kulturālo pasākumu ASV. Iepazīstaties ar Gaņezera vadītājām personām Gaņezera pastāvēšanas 25 gados.

1964. gadā: 17. oktobrī Gaņezeru apskata draudžu pārstāvji: V. Treimanis — Kristus dr. Detroitā, P. Golts — Gr. Rapidu Vienības dr., J. Jēkabsons — Sv. Pāvila dr. Maywoodā, J. Pētersons — Milwaukee dr., R. Junkulis — Sv. Pāvila dr. Detroitā, A. Medenis — Ciānas dr. Čikāgā, māc. V. Vārsbergs un J. Ķinēns — Sv. Jāņa dr. Kalamazoo. 31. okt. notiek pirmā draudžu pilnvarnieku sapulce.

1965. gadā: Mācītājs Vārsbergs — pagaidu valdes priekšsēdis, V. Treimanis — vicepriekšsēdis, J. Ķinēns — saimniecības pārzinis, Prof. R. Markus — vidusskolas direktors, G. Strautnieks — bērnu nometnes direktors. Vidusskolā 10 skolēni un bērnu nometnē 92 bērni.

1966. gadā: V. Treimanis — padomes priekšsēdis, J. Gailītis — prezidents, Dr. K. Lejasmeijers — vidusskolas un bērnu nometnes direktors, J. Ķinēns — saimniecības pārzinis. Vidusskolā 31 skolēni un bērnu nometnē 184 bērni.

1967. gadā: V. Treimanis — padomes priekšsēdis, J. Gailītis — prezidents, V. Klētnieks — administrātors un bērnu nometnes direktors, V. Grants (Krāslavietis) — vidusskolas direktors. Vidusskolā 48 skolēni un bērnu nometnē 155 bērni.

1968. gadā: V. Treimanis — padomes priekšsēdis, māc. V. Vārsbergs — prezidents, V. Klētnieks — administrātors un bērnu nometnes direktors, V. Grants (Krāslavietis) — vidusskolas direktors. Vidusskolā 55 skolēni un bērnu nometnē 160 bērni.

1969. gadā: V. Treimanis — padomes priekšsēdis, māc. V. Vārsbergs — prezidents, administrātors un bērnu nometnes direktors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors. Vidusskolā 61 skolēni un bērnu nometnē 163 bērni.

1970. gadā: V. Treimanis — padomes priekšsēdis, R. Jankavs — prezidents, V. Vārsbergs — administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, U. Inveiss — bērnu nometnes direktors. Vidusskolā 66 skolēni un bērnu nometnē 166 bērni.

1971. gadā: V. Treimanis — padomes priekšsēdis, R. Jankavs — prezidents, māc. V. Vārsbergs — administrātors, K. Baltiņš — vidusskolas direktors, U. Inveiss — bērnu nometnes direktors. Vidusskolā 104 skolēni un bērnu nometnē 166 bērni.

1972. gadā: R. Jankavs — padomes priekšsēdis, N. Riekstiņš — prezidents, māc. V. Vārsbergs — administrātors, K. Baltiņš — vidusskolas direktors, U. Inveiss — bērnu nometnes direktors. Vidusskolā 135 skolēni un bērnu nometnē 193 bērni.

1973. gadā: R. Zemjānis — padomes priekšsēdis, N. Riekstiņš — prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, V. Bērzkalne — bērnu nometnes direktore. Vidusskolā 124 skolēni un bērnu nometnē 195 bērni.

1974. gadā: J.A. Meija — padomes priekšsēdis, N. Riekstiņš — prezidents, A. Tīdemanis — administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, V. Bērzkalne — bērnu nometnes direktore. Vidusskolā 152 skolēni un bērnu nometnē 187 bērni.

1975. gadā: J.A. Meija — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — Gaŗezera prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, V. Bērzkalne — bērnu nometnes direktre. Vidusskolā 158 skolēni un bērnu nometnē 191 bērni.

1976. gadā: J.A. Meija — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, A. Bērzkalne — bērnu nometnes direktre. Vidusskolā 174 skolēni un bērnu nometnē 181 bērni.

1977. gadā: J.A. Meija — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, A. Pūliņa — bērnu nometnes direktre. Vidusskolā 175 skolēni un bērnu nometnē 187 bērni.

1978. gadā: J.A. Meija — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, A. Pūliņa — bērnu nometnes direktre. Vidusskolā 202 skolēni un bērnu nometnē 164 bērni.

1979. gadā: Dr. Z. Zadvinskis — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, A. Vinters — bērnu nometnes direktors. Vidusskolā 214 skolēni un bērnu nometnē 175 bērni.

1980. gadā: Dr. Z. Zadvinskis — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — prezidents un administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, A. Vinters — bērnu nometnes direktors. Vidusskolā 198 skolēni, bērnu nometnē 197 bērni.

1981. gadā: J. Ķinēns — padomes priekšsēdis, A. Tīdemanis — prezidents, S. Logins — administrātors, A. Bolšteins — vidusskolas direktors, M. Grendze — bērnu nometnes direktre. Vidusskolā 212 skolēni, bērnu nometnē 195 bērni.

1982. gadā: O. Cakars — padomes priekšsēdis, A. Pētersons — prezidents, S. Logins — administrātors, A.

Bolšteins — vidusskolas direktors, M. Grendze — bērnu
nometnes direktore. Vidusskolā 194 skolēni, bērnu nometnē
156 bērni.

1983. gadā: O. Cakars — padomes priekšsēdis, A.
Pētersons — prezidents, I. Kildišs — administrātors, A.
Bolšteins — vidusskolas direktors, M. Grendze — bērnu
nometnes direktore. Vidusskolā 182 skolēni, bērnu nometnē
179 bērni.

1984. gadā: E. Vītoļņa — padomes priekšsēde, A.
Pētersons — prezidents, I. Kildišs — administrātors, A.
Bolšteins — vidusskolas direktors, M. Grendze — bērnu
nometnes direktore. Vidusskolā 177 skolēni un bērnu nometnē
170 bērni.

1985. gadā: E. Vītoļņa — padomes priekšsēde, G.
Strautnieks — prezidents, I. Kildišs — administrātors, A.
Bolšteins — vidusskolas direktors, I. Lācis — bērnu nometnes
direktore, A. Bolšteins — vidusskolas direktors. Vidusskolā
174 skolēni, bērnu nometnē 162 bērni.

1986. gadā: O. Cakars — padomes priekšsēdis, G.
Strautnieks — prezidents, H. Šamils — administrātors, Dr.G.
Michele — vidusskolas direktore, I. Lācis — bērnu nometnes
direktore. Vidusskolā 193 skolēni un bērnu nometnē 136
bērni.

1987. gadā: A. Pētersons — padomes priekšsēdis, G.
Strautnieks — prezidents, H. Šamils — administrātors, Dr.G.
Michele — vidusskolas direktore, Z. Pētersone — bērnu
nometnes direktore. Vidusskolā 192 skolēni, bērnu nometnē
123 bērni.

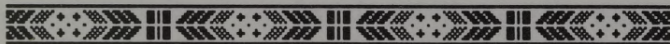
1988. gadā: O. Cakars — padomes priekšsēdis, G.
Strautnieks — prezidents, V. Gedulis — administrātors,
Dr.G. Michele — vidusskolas direktore, Z. Pētersone —
bērnu nometnes direktore. Vidusskolā 182 skolēni un bērnu
nometnē 129 bērni.

1989. gadā: O. Čakars — padomes priekšsēdis, Dr. V. Medenis — prezidents, V. Bērzkalne — administrātores, Dr. G. Michele — vidusskolas direktre, I. Bolšteina — bērnu nometnes direktre. Vidusskolā 164 skolēni un bērnu nometnē 127 bērni.

1990. gadā: R. Kubuliņa — padomes priekšsēde, Dr. V. Medenis — prezidents, V. Bērzkalne — administrātores, Dr. G. Michele — vidusskolas direktre, I. Bolšteina — bērnu nometnes direktre. Skolēnu un bērnu nometnes bērnu skaits līdz redakcijas slēgšanai vēl nenoteikts.

25 gadu laikā vidusskolā mācījušies 3577 skolēni, vidusskolu beiguši 728 skolēni (6 miruši). Bērnu nometni apmeklējuši 4113 bērni.

Ģeozera saimnieki 25 gados: George, Vīgriezis, Otto Balodis, Jānis Oliņš, Valdis Arums, Gunārs Liepiņš un Roberts Incis. ■

Olģerts Cakars

Gaņezera padomes vicepriekšsēdis

KAS IR GAŅEZERS?

Jā, kas tad ir Gaņezers, vai varētu arī jautāt, kā Gaņezers izveidojies būtiski atšķirīgs no visām citām jau toreiz pastāvošām un vēl tagad esošām noietnēm, kas pieder visdažādākās vietās draudzēm un organizācijām?

Gaņezers ir ideja, kas labi izteikta devīzē "Dievam un Latvijai." Labāk varētu teikt, ka tā ir visumā piepildīta ideja, izaugusi un izveidojusies, sasniegusi 25 gadus. Varētu arī teikt, ka cilvēki tagad zina, kas ir Gaņezers, kādi tā mērķi, darbi un vajadzības. Sākumā vietraudžiem arī bija ideja, bet vēl nepazīstama, daudzi šai idejai pretojās, īsti nespēdami saredzēt šīs idejas svētīgo īstenošanu un piepildījumu.

Šīs Gaņezera idejas piepildījuma svarīgākos nosacījumus un apstākļus tagad pieminēšu.— Visi ir diezgan vienprātīgi, ka doma par draudžu vasaras noietni sākumā ir radusies tālaika Vidienes ev.lut. draudžu garīgam vadītājam prāv.P. Ķirsonam. Māc. Vārsbergs bija lāpas nesējs vai skaļā taure, mudinot piepildīt šo ideju par vasaras noietni. Tad — Detroitas Kristus draudzei bija brīvi līdzekļi — nauda. Šīs draudzes priekšnieks Verners Treimanis bija, es vēlos teikt, Dieva dots rīks Gaņezera idejas piepildīšanai. Viņa ierosmē veidojās arī Gaņezera struktūra,— Gaņezers — visu draudžu un organizāciju kopējs īpašums, kopēja lieta; idejas paplašināšana un nacionālais universalisms ir Vernera Treimaņa nopelns. Zīmīgi, ka ēdamzāle nosaukta viņa vārdā, mēs simboliski vēl tagad baudām viņa sagatavotos labumus. Visas latviešu organizācijas var būt Gaņezera biedri, līdzīpašnieces.

Vidusskola. — Ja Gaņezeram nebūtu vasaras vidusskolas, tad mēs jau sen būtu iestiguši apmierinātu

vasarnieku jaukumos. Kaut kas jau šad tad notiktu, — Jāņi un kāda sanāksme, bērniņi skrietu un peldētos, daži vāvuļotu pat latviski, bet pārējie dzīvotu omulīgi ezermalā, peldētos, pamakšķerētu, uzsistu kārtis, pasēdētu pie ugunsкура, iedzertu savu alutiņu un apciemotu viens otru vai ik pārvakarū.

Ar vidusskolu arī saistās mūsu jūtas, mūsu izjūtu skāla, jo Gaņezers nav tikai racionāla, abstrakta ideja. — Mūsu zemapziņā ir dziļi slēptas jūtas par dzīvības un ģimenes turpināšanu mūsu bērmos, par tautas turpināšanu mūsu bērnu latviešu valodā, tradīcijās un dzīves ziņā.

Un tad vēl pati jaunatne. — Jaunietis, toreiz teoloģijas students, Māris Ķirsons Gaņezera atklāšanas svinībās 1965. gada 23. maijā sacīja: “Jums, vecajai paaudzei, bija Latvijas valsts zem kājām, kur Jūs uzaugāt, man tādas nav. Jūsu paaudzei bija izglītība tēvu valodā, — manai nav. Jūs varat jūsmot par dzimtenes druvām, bērzu biežīm — mēs, jaunie, to nevaram. Vajadzīgs cits ceļš, cita pieeja, lai radītu jaunajā paaudzē piederības sajūtu zemei, no kuņas esam nākuši, un tādu es redzu šai nometnes idejā.”

Gaņezers dod mūsu jaunatnei emocionālo piesaistījumu savai tautai un arī Gaņezeram. Pavadījuši 4 vasaras skolā, viņi raud šķīroties un lauztin laužas nākamās vasaras darbā par niecīgu atalgojumu, lai būtu savējo vidū — lai būtu Gaņezērā.

Tad vēl latviešu sabiedrisko centru iesaistīšanās Gaņezera darbā. Par Detroitu un Kristus draudzi jau pieminēju; arī pārējā Detroitas sabiedrība atbalstīja Gaņezeru ar ļoti vērtīgiem darbiniekiem — lai pieminam tikai Bērzkalnu ģimeni.

Nākošais ļoti nozīmīgais bija Grand Rapidi, tās Vienības draudzes un citi darbinieki: P. Golts, Ed. Avots, K. V. Liepiņš, prof. R. Markus, Rumberga ģimene un daudzi citi, kas atbalstīja Gaņezeru un palīdzēja iznest pirmo smagumu, izdeva arī Gaņezera Ziņas.

Kalamazū sabiedrība, kas īpatnēja mūsu trimdas vēsturē, apbalvota ar daudziem darbiem ļaudīm un izciliem talantiem dziesmu, mūzikas, mākslas un izglītības laukā. Būdami vistuvāk Gaņezeram, viņu atbalsts ir bijis neatsvefams. Lai domājam tikai par prāv.J. Turku, brāļiem Zuikām, Austriņu pāri, Jankaviem, Riekstiņu, Vili Miķelsonu, Aistariem, A. Sildegu, R. Rolli un daudziem citiem.

Jāpiemin arī Čikāgas lielā sabiedrība, sevišķi Ciānas draudze. Pieminama arī Marta Cakare, kas neapšaubāmi ir visilgāk un visvairāk strādājusi Gaņezērā; arī es pats visus šos 25 gadus, ieskaitot šo vasaru, visu savu brīvo laiku vasarā un atvaļinājumus esmu veltījis Gaņezeram, mācīdams skolā 17 gadus, un krāmēdamies ar elektrības vadiem un trauksmes ierīcēm.

Indianapole, Milvoki, Mineapole, De Moine, Grand Havenā Alberts Rieksts, — visur, kur vien latvieši dzīvo, tie gadu gaitā ir baudījuši Gaņezera svētību un paši devuši laiku un sirds degsmi.

Šī lielā dažādība ir atslēga Gaņezera īpatnējam stāvoklim. — Katrs, kas šeit darbojas, jūtas, ka viņš / viņa ir daļa no Gaņezera vai pieder pie Gaņezera. — Man šķiet, ka Gaņezers — vairāk kā drīkstējām cerēt — ir piepildījis Māra Ķirsona vēlējumu pirms 25 gadiem, šo vietu atklājot un iesvētot. Sēdot un rakstot šīs rindas, man liekas, ka Dievs par mums latviešiem šeit ir gādājis, dodams Gaņezera idejas izdevību. Es jau sen neticu laimei un gadījumam savā dzīvē; man arī ir tāda sajūta, runājot un domājot par Gaņezera gaitām.

Kas Gaņezers ir? — Ideja, vieta, laiks, — Dieva dāvana mūsu kopībai, mūsu tautas daļai sevis piepildīšanai un paturēšanai nākotnē un kalpošanai Dievam un Latvijai.

1964. gada 24. septembrī prāv. Pāvils Ķirsons aicina Vidienes apgabala draudžu priekšniekus un mācītājus uz

Ģeņezera apskati, norādot, ka aiz šī projekta stāv arī bagātā Detroitas Kristus draudze.

Vietraudži sapulcēsies Konstantīnē pie māc. V. Vārsberga un tad dosies uz Ģeņezeru. — Par šo apskati man stāstīja Pēteris Golts, kad viņu apciemoju kādā svētdienā pirms 5 gadiem. Viņš bija vārgs un slimīgs. Sveicināju viņu no Ģeņezera saimes un 20 gadu jubilejas svētku rīcības komitejas vārdā. — Acīs asaras un tāds ciešs, ciešs, apkampjošs rokas spiedienu un vēlējums, lai sveicina kartītei puķu vietā pieliktos dolārus ved Ģeņezeram kā viņa ziedojumu jubilejas svētkos. Par šo naudu iegādājos viņa vārdā jubilejas 20 gadu nozīmi, ko nosūtīju. Kartīņa, ko visi svētku viesi parakstīja, tā nezina kur aizklīda. Pēteris Golts stāstīja: “Lūžņi visos stūros, zaru grēdas, putekļi, pamestība un nolaistība. Tekas aizaugušas, krūmi visās malās. Mūs sadalīja pa grupām. Manas grupas uzdevums bija apskatīt un novērtēt Indrānu kabīņu puduri, mežu un krastmalu — ezermalu līdz galvenajai noejai. Toreiz vēl no Indrāniem bijusi tieša taka, noeja uz ezermalu. Apskatījām kabīnes, tām vajadzēja krāsas, bet sapuvis nekas nebija. Indrānu pagalmā milzīgs sausu zaru strēķis, ka ne apgriezties. Gājām caur krūmiem uz ezera noeju. Te pēkšņi varens blīkšķis! Buks, lieliem ragiem, izcēlās gandrīz mums pie kājām un metās prom. Arī mēs bijām tīri iztrūkušies no pēkšņās, negaidītās satikšanās.”

Kad visi atkal salasījāmies kopā, vietraudži nolēma, ka jāpērk, — īpašums ir piemērots, cena mērena. Sastādīja pirkšanas komisiju: V. Treimanis — Kristus draudze, J. Jēkabsons — Sv. Pāvila dr. Čikāgā, A. Medenis — Ciānas dr. Čikāgā, I. Pētersons — Sv. Jāņa dr. Milvokos, V. Vārsbergs — Sv. Jāņa dr. Kalamazū un apgabala prāvesta pārstāvis.

Ar savu saimniecisko izmaņu pirkšanai daudz palīdzēja V. Treimanis. Sākumā prasītā maksa bija \$ 215,000.00. Treimanis ieteica solīt \$ 115,000.00. Šo piedāvājumu pieņēma un Kristus draudze iemaksā \$ 500.00 sēklas naudu. Māc.

Vārsbergs sāka rīkoties, aicinot ziedot kā draudzes, tā atsevišķus indivīdus. Kalkulācija bija vienkārša: 15. februārī, parakstot pirkšanas līgumu, jāmaksā \$ 10,000.00, pēc tam katru mēnesi vēl \$ 10,000.00, samaksājot 6. mēnesī — 15. augustā — pilnu pirkšanas summu \$ 115,000.00.

Pirkšanas komisija izkalkulēja naudu savākt 2 gados, tā tad 15. augustā būtu jāņem aizdevums, kas pēc likuma drīkst sasniegt tikai 60 % vai ap \$ 69,000.00; pieskaitot Kristus draudzes solītos \$ 10,000.00, vēl jāsavāc \$ 36,000.00. 1965. gada 6. februārī draudžu pārstāvji sanāk Konstantīnē un nolemj lūgt Kristus draudzi parakstīt pirkšanas līgumu, lai īpašumu vēlāk nodotu legāli inkorporētai nometnes pārvaldei, kad tā būs noorganizēta.

Ievēlēja pagaidu valdi ar priekšsēdi — V. Vārsbergu, vicepriekšsēdi — V. Treimani, finanču lietu kārtotāji — V. Treimanis un V. Vārsbergs. Īpašuma komisijā — J. Ķinēns, programmas komisijā — J.V. Lazda un Ed. Avots, abi no Grand Rapidu Vienības draudzes.

Šī pagaidu valde pati nevarēja Gaņezeru nopirkt, jo viņa nevarēja rīkoties kā tiesiska vienība, Gaņezers nebija inkorporēts, nevarēja parakstīt pirkšanas līgumu un nevarēja arī pieprasīt un dabūt nekustamo īpašumu aizdevumu. Detroitas Kristus draudze nopirka Gaņezeru 1965. gada 17. februārī ar noteikumu, ka tā patur tiesības piedalīties nometnes pirkšanā ar vēl \$ 15,000.00.

Sākās drudžaina līdzekļu vākšana. Nauda ienāk, bet nepietiekoši. Gaņezeram ir arī pretinieki, kas saka, ka nav vērts, to nevar celt, ka ezera ūdens ir piesārņots un peldēšanai nederīgs, tāpēc gaidas nometni atstājušas, ka ezers žūstot laukā. Bet bija arī atzīstama rosība: Grand Rapidu Vienības draudze tūlīt pieteic \$ 1,600.00 ziedojumu, draudzes locekļu nometnes labvēļu kopa Gaņezera pagaidu valdes uzdevumā sāka izdot Gaņezera Ziņas, 1965. gada martā pat divus numurus, pēc tam regulāri katru mēnesi, Ed. Avota, J. Brūna

un A. Grigora redakcijā. Ciānas dr. Čikāgā, Sv. Pāvila dr. Detroitā, Sv. Pāvila dr. Meivudā, ir pirmās draudzes, kuŗu ziedojumi 1965. gada jūnijā pārsniedza \$ 1,000.00. Lansingas, Saginavas un Klīvlāndes Mārtiņa Lutera draudzes ziedoja \$ 500.00, tāpat citi mazāki ziedojumi.

Ģeŗezera Ziņu 2. numurā raksta: "Jāņa dr. Kalamazū priekšnieks J. Ķinēns solās jūnijā iemaksāt \$ 5,000.00. Uz jautājumu, kur dabūtu tik lielu summu, viņš tikai pasmaida un noslēpumu neatklāj." 1965. gada jūnijā V. Treimanis inventāra iegādei personīgi ziedojis \$ 1,000.00. Gadu gaitā šādu lielāku personīgu ziedojumu ir daudz, lai atceramies Jankavus, Evaldsonus, Rūtenbergu, Zadvinski, Pēteri Ozoliņu, Augustu Grasi, Melci, LELDA un daudzus citus. Kristus draudzes ieguldījums, lai glābtu pirkumu un varētu samaksāt kontraktā prasītās summas, sasniedz pāri par \$ 30,000.00.

Daži vārdi par Verneru K. Treimani. — Ja ir kāds cilvēks, kuŗš visvairāk darījis šīs vietas pirkšanai un tapšanai, tas ir viņš. V. Treimanis dzimis 1896. gadā Liepājā. Neliela auguma, smaidošs, kustīgs un enerģisks. 1. pasaules kaŗa bēgļu gaitās Krievijā studējis veterināro medicīnu. Atgriezies Latvijā, strādājis valsts dienestā, drīz ieguvis saimniecību un namu Liepājā. 1923. gadā izceļojis uz Ameriku, bet pēc trijiem gadiem atgriezies. 1928. gadā atkal šķērsojis okeānu, nokļūstot Detroitā, kur strādājis kādā nekustamu īpašumu sabiedrībā, sagādājis darbu daudziem iebraucējiem. Kristus draudze, V. Treimaņa pūliņu rezultātā, bija ieguvusi dāvinājumā Auburn Hall viesnīcu, kas pēc remontiem un saimniecības pārkārtošanas, devusi lielus ienākumus. Atceros, ka viņš man stāstīja, ka dāvinātāji, kāda žīdu kompānija, prasījusi vienu vienīgu jautājumu: vai jūsu draudze inkorporēta kā bezpeļņas, labdarīga organizācija; kad atbilde bijusi — jā, viss nokārtojies īsi un āsi. Nebrīnaties, ja es ticu, ka V. Treimanis bija Dieva izraudzīts rīks. Viņa žēlastības un labestības parādīšanai mūsu tautai.

1966. gada 9. februārī Gaņezers tiek inkorporēts štatā ar nosaukumu "Gaņezers Latvian National Center, Inc." un 15. martā notiek pirmā padomes sēde Detroitā, kuņā piedalās (Board of Directors) V. Treimanis — prezidents, G. Gruzdiņš — viceprezidents un V. Vārsbergs — sekretārs un kasieris. Nolemj sasaukt pirmo gada sapulci 1966. gada 23. aprīli. Korporācijā ir 24 luterāņu draudzes, katoļu draudze Detroitā un 11 citas organizācijas, kopā 36 vienības. Ar akciju izsniegšanu Kristus draudze nodod Gaņezera nekustamā īpašuma dokumentus Gaņezeram. Tā ar 1966. gada 15. aprīli Gaņezers ir korporācijas īpašumā. Pirmajā gada sapulcē 23. aprīli ievēl padomi, kas izrauga par padomes priekšsēdi — V. Treimani, prezidentu — J. Gailīti un administratoru — J. Ņinēnu. Ar to Gaņezera organizēšanas darbi ir noslēgušies.

Kāds bija Gaņezers sākumā: — P. Golts stāsta kā ticis vaļā no žagaru grēdām ap Indrāniem, kas tā nosaukti viņa ierosmē. — Viņš atklājis, ka pāris lielākiem zēniem, atvestiem līdz vecākiem — talciniekiem, paticis kurināt ugunsuru, pie kuņā vakarā sēdējuši. Kad nākamajā dienā viņi jautājuši vai nevar kurināt arī pa dienu, viņš to atļāvis, stingri noteikdams, lai netaisa ugunsuru par lielu, un, ka jāsavāc un jāsadedzina arī visi sīkie zariņi. Kamēr pārējie krāsojuši, puikas priecīgi dedzinājuši un nedēļas nogales beigās lielais zaru strēķis bijis sadedzināts. Puikas paši laimīgi, lai arī nomūrējušies ar oglēm un pelniem. Gandrīz nāk prātā Toma Sojera baltā žoga krāsošanas afēra Marka Tvena grāmatā.

Es pirmo reizi Gaņezeru redzēju 1966. gada vasarā. Uzcēlu telti tagadējā ceļā līkumā pie telefona būdiņas. Pāris desmit soļi tālāk bija Elgūta telts. Divi vien bijām, citus cilvēkus tikpat kā neredzējām. No telts vietas ezeru nevarēja redzēt, jo krastmala bija pilna sīku krūmu kā sienu; ieiešanai ezerā bija pāris taciņas. Vienā sestdienas pēcpusdienā nolēmu, ka jāapskatās cik tālu tad viss tā iet, un, gaņās bikses un zābakus uzvilcis, sāku lauzties gar ezermalu uz tagadējās

Dimanta mājas pusi, kur tagad ir ceļš treileru priekšā. Toreiz pēc pāris desmit metriem uzdevu, — bija nepārvarama brikšņa, krūmu biežoknis. Protams, pie ezera varēja labi piekļūt peldētavas vietā, bet visskaistākais skats uz ezeru un visu apkārtni bija no Vēja kalna. Tad kalns vēl bija pāris pēdas augstāks, un egļu mūris bija tikai mazas eglītes kalna sātā, pār kuŗām tālumā zaigoja Gaŗezers.

Par pirmās nometnes direktoru izraudzija Gundaru Strautnieku. Pēc nometņotāju priekšlikuma to nosauca par Beverīnu. Piedalījās 92 nometņotāji un 6 audzinātāji un skolotāji. Prof. R. Markus bija GVV pirmā gada direktors.

Vidusskolas audzēķņu padomes izdevumā "Jaunatnes atbalss" vidusskolas atklāšana aprakstīta šādi: "Mācības sākās pirmdien, 5. jūlijā, un tās ievadīja māc. V. Vārsberga vadīts garīgs akts. Māc. Vārsbergs norādīja, ka šai zemē sāk organizēt īpašas nometnes, kuŗās amerikāņu jaunatne mācās svešvalodas, visu laiku nometnē runājot tikai tajā valodā. Mums jādara tāpat un mūsu skolā jārunā tikai latviski, teica mācītājs. Pēc tam audzēķņus un skolotājus apsveica ALA kultūras biroja uzdevumā H. Kreicers un inspektors G. Strautnieks savā un direktora R. Markus vārdā. Pirmajā stundā Rasma Sināte iepazīstināja ar latviešu izloksnēm un fonētisko rakstību."

Skolu beidzot skolotāja Rasma Sināte raksta Laikā 1965. gada 4. augusta slejās: "Maza, gluži maza ir Vēja kalna vasaras skola, bet mazās skolās gājuši daudzi vēlāk ļoti lieli latviešu vīri... Skolai Vēja kalnā nav nevienas valsts, nevienas pilsētas atbalsta. Tādēļ arī daudz kas šai skolā nav izkārtots tā, kā tas būtu citur. Bet šī stāv uz latviešu zemes. Tajā ir kāds ducis skolnieku un daži skolotāji, kas skaita un daļa savas skopās atvaļinānuma dienas, kuŗas viņiem piešķir darba vietas. Bet Vēja kalna skolā ir samanāma ticība Latvijai, daudz ticības. Ir arī kāda vīzija dažu cilvēku acīs — par lielāku skolu, ar daudziem skolēniem, ar daudziem

skolotājiem, par skolu, kurā būtu plaukti pilni latviešu grāmatām...”

Un šī vīzija īstenojās. Pēc pabeigtās otrās vasaras 1966. gada 18. septembrī prāv. J. Turks iesvēta pamatakmeni jaunajai vidusskolas celtnai. Būvdarbus vadīja A. Rieksts. Daži vārdi mūpos: J. Kalniņš, J. Balcers, A. Bērzkalns, J. Pūtelis, Ed. Avots, P. Kamols, A. Rumbergs, E. Rumbergs, K. Rozenbergs, M. Siliņš, A. Krūmiņš, A. Lapsiņš, R. Rumbergs, J. Rumberga, P. Bērzkalns, M. Pūtelis — ir daži no talciniekiem, kas pielika savu darbu, spēku un mīlestību, lai celtu pirmo skolas ēku, arch. G. Gruzdiņa plānotu.

Tad nāca visas pārējās ēkas, kuŗas plānoja arhitekti G. Birkerts, Ejups, Vinters un Eriņš. Lai pateicība viņiem.

Dziesmu diena, Dziesmu leja, nenogurstošais Roberts Zuika, kas raženi sēja arī mazitcīgo zemē, jo “kas gan šeit mežā brauks dziedāt?” Lai pateicība viņam, tāpat Austrīnam, Sildegam, Artmanim un lielajam talcinieku pulkam — Kalamazū ļaudīm.

Tautas mantu krātuve — Osvalda Grīna pūliņu rezultāts. Paldies viņam. Gaŗezers ir skaistāks un bagātāks viņa un arī daiļamatnieku saimes dēļ.

Un pēdējos gados, Gaŗezera labvēļu un ziedotāju atbalstītas, Gaŗezera vēlmes arī ir realizējušās; jaunie Sprīdīši nebūtu uzcelti bez Pētera Ozoliņa palīdzīgās un devīgās rokas. Arī Graša paviljons šovasar mūsu lietošanā! Paldies viņiem! Dzintaru jauno nojumi uzcēla kaimiņi — Latvijas ciema meistari ar palīgiem pāris dienās, neprasot nekādu atlīdzību! Paldies viņiem!

3x3 nometnes, kas tagad kā sēnes saaugušas visās pasaules malās, kur vien mīt latvieši, sākās Gaŗezērā.

Draudžu dienas, šis svētīgais pasākums, arī sākās Gaŗezērā, jauno mācītāju iespārots, pašiem rīkotājiem brīnoties par necerēto atsaucību. Vienīgā Gaŗezera vieta, kas iekļuvusi smalkā grāmatā ir arch. G. Birkerta projektētais

brīvdabas dievnams, kur viņš visai atzinīgi piemin koku atspulgu ugunis, ko izdomāja māc. Vilis Vārsbergs un ievilkta pēcpusdienās, pēc skolas stundām strādājot, O. Cakars, gatavojoties draudžu dienām — Dievam par godu.

Teātris, koncerti, izstādes, semināri un dievkalpojumi svētdienu rītos, kas laikam šais sešās nedēļās pulcina vislielāko dievlūdzēju skaitu pasaules latviešu vidū. Lai pateicība Dievam par šo Viņa dāvanu, par vīriem un sievietēm ar vīziju acīs un sajūsmu sirdīs un nenogurstošu mīlestību.

Dievam un Latvijai, mūsu Latvijai! ■

Meža dienas Gaŗezērā 1990. gadā.
Dr. V. Medenis, R. Kubuliņa un Latvijas viesis
M. Laivenieks

Eduards Avots †

KĀ RADĀS DOMA PAR VASARAS SKOLĀM

Gaŗezera vasaras vidusskola

Kad 50-to gadu sākumā organizējām pirmās latviešu skolas ASV un arī citās patvēruma zemēs, tad skolēni skolās turpināja mācīties kā Vācijā bija mācījušies, pēc agrākām Latvijas laika programmām. Skolēniem pamatzināšanas bija pietiekamas, lai jaunajās sestdienas skolās varētu tās papildināt. Bet jau pēc pāris gadiem stāvoklis strauji pasliktinājās. Radās doma un dažās vietās arī izdevīgi apstākļi izveidot t.s. vasaras nometnes. Kad tās vairākās vietās, kaut ar grūtībām, uzsāka darbību, tad arī to programmās sāka ietilpināt, vismaz priekšpusdienās, skolas mācības: ticības mācību, latviešu valodu, un mazliet arī Latvijas vēsturi un ģeografiju. Bet drīz vien pret to sākās neapmierinātība, vispirms jauniešos, kas ietekmēja arī vecākus. Šī programma tika samazināta, pārveidojoties par zināma veida nodarbībām.— Šādu nometņu galvenais mērķis kļuva latviešu valodas saglabāšana jauniešos ar ugunsкура vakariem, uzvedumiem un zināma veida sacensībām. Zināms traucējums radās no tiem jauniešiem, kam ziemā nebija bijusi iespēja mācīties sestdienas skolās un kuriem latviešu valoda bija vēl vairāk atpalikusi. Skolotāju

konferencēs par skolēnu latviešu valodas zināšanu ikgadēju pasliktināšanos bija nopietnas pārrunas, jaunu metožu maklēšana, sacensību principa ieteikšana un vēl citi dažādi ierosinājumi.

60-tajos gados radās B. Rubesa un citu jaunās paaudzes darbinieku ierosmē doma par jauniešu kursu organizēšanu, kas ieguva 2x2 noņemtnu nosaukumu. Tās ilgā ap 10 dienām. Programma bija vispusīga un interesanta; pēc katra dalībnieka interesēm notika dažādas nodarbības un lekcijas. Šais 2x2 noņemtnēs ikgadus pulcējās ap 100 jaunieši, galvenokārt tādi, kam bija Vācijas latviešu skolu pamatzināšanas. Pēc kursiem šie jaunieši brauca mājās ļoti pozitīvi noskaņoti un pat sajūsmināti par latvietības lietām trimdā. Bet pēc mēnešiem šī sajūsma lēnām apsīka. To arī apliecināja 2x2 noņemtnu organizētāji, ka "šī sajūsma kā bērza tāsis ātri izdeg ikdienas dzīves burzmā". Tomēr daudzi jaunieši, kas šais noņemtnēs piedalījās vairākus gadus, kļuva par vadītājam personām ALJA, Jaunajai Gaitai, žurnālam Mēs, vasaras noņemtnēm u.t.t.

Tajā pašā laikā radās arī Dr. V. Muižnieka projekts — 6 nedēļu kursi galvenokārt ASV vidienes jauniešiem. Tajos pulcējās 80 līdz 100 jauniešu sestdienās un svētdienās. Apmešanās sestdienas naktīs bija tautiešu mājās vai arī jauniešu pašu sagādātās naktsmītnēs. Dienā notika dažādas lekcijas, diskusiju grupas, dziedāšana, bet vakaros arī padejošana. Nākošais kursu turpinājums notika pēc 2–3 nedēļām kādā citā vietā. Šiem kursiem bija zināma pozitīva ietekme latvietības sekmēšanā.

60-tajos gados es biju aicināts kādā 2x2 noņemtnē referēt par latviskās izglītības sistēmu un jaunākām metodēm latviešu skolās. Pēc tam es piedalījos kādā J. Dreifelda, vēlākā politisko zinātņu profesora, politiskajā lekcijā ar sekojošām debatēm par Latvijas nākotni. Klausītāju debates un ieteikumi bija diezgan augstā līmenī, par ko varēju

priecāties. Kad nākamajā stundā lektors aicināja visu pārrunu kopsavilkumu aprakstīt, tad jauniešiem bija lielas grūtības. Daži stundas beigās uzrakstījuši tikai pāris grūti saprotamus teikumus. Šie jaunieši jau vairumā bija beiguši 8-klasīgās sestdienas skolas un daži, droši vien, piedalījušies arī 6 nedēļu nogaļuursos. Novērotais radīja nopietnas pārdomas, kā uzlabot jauniešu prasmi izteikt savas domas arī rakstos, kaut cik sakarīgos teikumos. Bija arī skaidrs, ka ar lekcijām un debatēm vien to nepanāksim.

Skolotāju konferencēs šo sāpīgo jautājumu pārrunāja, radās ieteikums pielikt sestdienas skolām vēl 9. klasi, kuŗā uzsvars varētu būt uz sacerējumu rakstību un pareizrakstību. Šo ierosinājumu atbalstīja skolotāji un skolu vadība, bet vecāku aprindās tam nebija vajadzīgā atbalsta. Varbūt paši jaunieši vecākus tā ietekmēja.

1965. gada 27. februārī Gaŗezera pagaidvaldes priekšsēdis māc.V. Vārsbergs, V. Jēkabsons (Sv.Pāvila dr.Maywood, Il.) māc.J. Lazda (Gr.Rapidu Vien.dr.) un J. Ŷinēns (Sv.Jāņa dr.Kal.) nolēma iegādāties Ŷikāgas gaidu īpašumu — 150 akrus ar 2600 pēdu smilšainu pludmali pie Gaŗā ezera (Long Lake) par \$ 115,000.00 dolāriem. Šajā sēdē skolotājs Ed. Avots sēdes dalībniekus iepazīstināja ar nometnes nodarbību programmas uzmetumu.

Nometnei bija 4 kabīņu grupas ap galveno ēdamzāli un nepilnu jūdzi patālajā Vēja kalnā kāda celtnē ar 2 prāvākām telpām. Šo celtni apskatot, māc.V. Vārsbergs un Ed. Avots vēl kā tālu sapni pieminēja, ka šeit varētu veidot skolu. Tad arī Ed. Avots iepazīstināja ar līdzšinējo sestdienas skolu stāvokli un vajadzību pēc rakstīt mācīšanas klases. Māc. Vārsbergs to tūliņ silti atbalstīja un lūdza Ed. Avotu izstrādāt šādas skolas programmu.

Vēlāk šo celtni bija izskatījusi arī t.s. Sešnedēļu nogaļu kursu vadība un bija jau izplānojusi 2 nedēļu ilgus tāda veida kursus.

Tā kā skolas projektam pagaidvaldē ar priekšsēža māc. Vārsberga atbalstu bija vairākums, tad valde uzdeva Ed. Avotam noorganizēt vidusskolas komisiju, pieaicinot skolotājus un vecākus.

Tika apsvērti dažādi skolas varianti, arī kompromisa iespējas ar sešnedēļu nogaļu kursu vadību, bet tā kā kursu vadība skolas nosaukumu noraidīja, jo “ar to aizbaidīšot jaunatni no Gaņezera un arī latvietības” (šādu vēstuli atsūtīja kāds skolotājs no Kalamazū!), tad ar skumju sirdi bija vien jāveic tālāk skolas organizēšanas priekšdarbi.

Kādā sarunā ar Dr. V. Nollendorfu, viņš ieteica par skolas direktoru aicināt kādu šejienes augstskolu mācības spēku, jo tad būšot lielākas iespējas pēc šādas skolas beigšanas iegūt arī kreditu ieskaitījumu universitātē latviešu valodā.— Tas bija atzīstams svarīgs arguments un tajā virzienā iesākās aptaujas.—

1965. gada maija beigās Toronto dziesmu svētku laikā Ed. Avotam gadījās satikt Ernestu Ābeli, bijušo K. Skalbes ģimnazijas direktoru Fišbachā, kas bija Ziemeļohio universitātes mācībspēks. Tā kā viņam vasara bija brīva, E. Ābele arī labprāt direktora pienākumus uzņēmas. Tas likās labs atrisinājums skolas vadības izraudzīšanā.

1965. gada 5. jūnijā sasauca paplašinātu skolas organizēšanas komitejas sēdi, kuņā bija aicināti prof. E. Ābele, Dr. V. Muižnieks, Lalita Muižniece un vēl citi skolu darbinieki. Sēdē bija paredzēts atrast kādu vidussēļu skolas un “Sešnedēļu nogaļu kursu” starpā. Māc. Vārsbergam tieši tad sākās atvaļinājums, un viņš bija jau sagatavojies doties ar ģimeni uz Kanadu un sēdes vadību uzticēja komitejas pr-dim Eduardam Avotam. Lalita Muižniece sēdē bija aicinājusi arī divus jauniešus: J. Puriņu un Austriņu. Tūliņ pēc darba sekas pieņemšanas L. Muižniece jautāja abiem jauniešiem, vai viņi vēloties, lai Gaņezērā būtu vidusskola. Abi jaunieši noteikti un īsi atbildēja: “Nē!” No tā L. Muižniece secināja, ka

Agr.Kārlis V. Liepiņš †

ATMIŅAS PAR VASARAS SKOLU FONDA DARBĪBU

(Par nožēlu Vasaras skolu fonda protokoli vairs nav atrodamī,
tāpēc nevaru minēt datus)

Pirms Gaņezera vidusskolas darbības uzsākšanas, skolotājs Eduards Avots 1965. gada marta mēneša sākumā bija aicinājis uz apspriedi Vienības draudzes baznīcas telpās, Grand Rapidos, prof.Dr. Rūdolfu Markusu, skautu vadītāju Albertu Riekstu un agr.Kārli V. Liepiņu.

Eduards Avots sanāksmes dalībniekus iepazīstināja ar savu izauklēto domu, ka būtu dibināma latviešu jauniešiem vasaras vidusskola, kurā mācītu latviskos priekšmetus, kādus nemāca amerikāņu vidusskolās. Laba vieta skolai būtu jaunajā latviešu centrā Gaņezerā. Viņš minēja organizācijas, kurām viņš lūdzis atbalstīt skolas lietu, bet bez panākumiem.

Ed. Avots apspriedes dalībniekiem jautāja, vai šādos apstākļos būtu saprātīgi skolu uzsākt. Apspriedes dalībnieki vienprātīgi atzina, ka skola ļoti vēlama un nepieciešama. Neatceros, ko teica citi dalībnieki. Izteicos, ka, ja neko nedarīs, lai arī cik vajadzīga, skolas nebūs. Ja sāks strādāt, ir pamatotas cerības, ka skolu atvērs un tā uzsāks darbību.

Nākošais bija līdzekļu jautājums. Lai tos varētu sākt vākt, jānoorganizē kāds pasākums, kas to darītu. Ed. Avots ierosināja dibināt Vasaras skolu fondu. Tūlīņ arī sastādīja Fonda pagaidu valdi: prof.Dr. Rūdolfs Markus — priekšnieks, Alberts Rieksts — kasieris, agr.Kārlis V. Liepiņš — sekretārs.

Pagaidu valde rakstiski aicinās organizācijas sūtīt savus pārstāvjus uz fonda dibināšanas sapulci, kas ievēlēs Fonda pastāvīgo valdi.

Ed. Avots jau bija licis iespiest 10,000 lozes izlozes

vajadzībām. Viņš ziņoja, ka lūdzis divas draudzes Detroitā izkārtot izlozi līdzekļu vākšanai vasaras skolu vajadzībām. Sākumā draudzes apsolijušās šo darbu veikt, bet vēlāk atteikušās. Tad viņš lūdzis divas draudzes Čikāgā — arī tās šo pienākumu nav uzņēmušās.

Izloze jau bija laikrakstos izziņota, ka tā notiks tā gada maija vidū. Laika nebija daudz un Ed. Avots lūdza Albertu Riekstu un K.V. Liepiņu veikt izlozes sagatavošanas darbus. Viņi neatteicās un darbus veica Alberts Rieksts ar savu kundzi Skaidrīti un agr.Jānis Bergs. K.V. Liepiņš veica adrešu rakstīšanas darbu uz aploksnēm. Kā lielākais laimests bija paredzēts folksvāga automobilis, bet Fondam uz izsūtītiem aicinājumiem tikai sāka ienākt ziedojumi. Vēl nebija naudas, lai par automobili samaksātu. Uz sava vārda no kādas firmas Holandes pilsētā to izņēma Alberts Rieksts — riskēdams, ka izloze labi izdosies.

Izloze deva 3,300.00 dol. atlikumu. Ziedojumu veidā Fonda kasē bija ienākušas arī vēl citas summas, un tie nu bija pirmie līdzekļi Vasaras vidusskolas celšanai Gaŗezerā.

Kad jaunajai ēkai vajadzēja griestu sijas, kas maksāja 8,000.00 dolāru, fonda kasē vairs naudas nebija. Te atkal izpalīdzēja Alberts Rieksts, uz sava rēķina tās pasūtīdams no Raisingas būvmateriālu tirgotavas Grand Havenā.

Uz Fonda pagaidu valdes divreiz atkārtotu aicinājumu neviena organizācija nevienu savu pārstāvi nesūtīja, izņemot, ja pareizi atceros — Amerikas latviešu jaunatnes apvienība. Tās pārstāvis ieradās uz vienu valdes sēdi. Tā pagaidu valde kļuva par pastāvīgu valdi.

Reizi gadā Fonds izsūtīja vēstules tautiešiem ar aicinājumu ziedot. Ienākušās naudas summas pirmajos gados sadalīja starp vasaras vidusskolu un dažiem jaunatnes kursiem. Vēlākos gados visus līdzekļus izlietoja tikai vidusskolas vajadzībām. Pēdējos divos fonda pastāvēšanas gados fonda

valdē ienāca ALA pārstāvis V. Miķelsons no Kalamazū.

Kad skolas ēka bija uzcelta, prof.Dr.R. Markus bija ļoti sarūgtināts par kādu apvainojumu. Viņš neteica, kas bijis viņa apvainotājs, bet Fondu tālāk vadīt atteicās. Pārrunājām ko darīt.

Skolas ēka bija uzcelta un tās celšanā piedalījušies daudz nacionālo jūtu apgaroti talcinieki. Tie nesavtīgi ziedoja savu laiku, darbu un līdzekļus, lai uzceltu skolas ēku. Bija skolai audzēkņi, to vecāki, skolotāji — bija radusies skolas pastāvēšanā patiesi visieinteresētākā ļaužu grupa, kuŗai pievienojās skolas celšanas talcinieku saime — šie ļaudis nu varēja dibināt Vasaras skolu fondu ar vēlētu valdi.

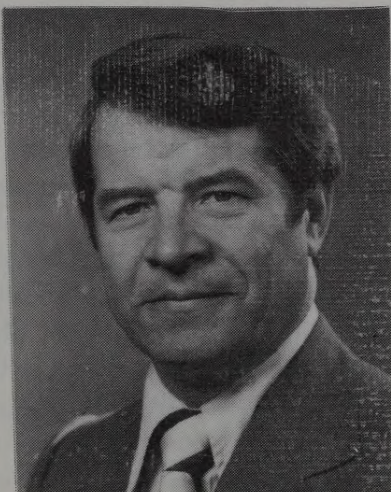
Līdzšinējā Vasaras skolu fonda valde nebija vēlēta, tās locekļi nepārstāvēja nevienu organizāciju, izņemot V. Miķelsonu. Beigās atzinām, ka Vasaras skolu fonds Gaŗezera savu darbu ir veicis un ir likvidējams, lai tā vietā stātos sabiedrības vēlēta visusskolas fonda valde.

Fonda summas izlietoja vidusskolas ēkas celšanai, mācības līdzekļu un kancelejas piederumu iegādei, kā arī stipendijām. Fonda izkārtojumā radās Gaŗezera bibliotēka un etnografijas mūzejs, kuŗu no pirmās dienas vada Osvalds Grīns. Gaŗezera bibliotēka savā vērtībā pieauga ar Dr.Anša Karpa bibliotēkas 1,100 grāmatu pievienošanu. Šīs grāmatas nodeva K.V. Liepiņš, kas kārtoja Dr. Karpa pēcnāves lietas.

Pēc V. Miķelsona ziņām, fondu likvidējot, kases atlikums nodots ALAi, kas par to iegādājusies 12 Gaŗezera akcijas.

GARĒZERS IR PIEPILDĪJIS MŪSU CERĪBAS

1965. gadā dzīvojam Grand Rapids, Mich. Es strādāju par skolotāju vietējās amerikāņu skolās. Uz zīcīmas beigām man zvanīja draugs un skautu vadītājs Eduards Avots un lūdza mani kopā apmeklēt kādu īpašumu, ko latviešu draudzes un organizācijas vēloties iegūt mūsu kopējo latvisko mērķu sekmēšanai.

Vēl bija auksts laiks, kad pirmo reizi ieradās Gaŗezera un tur tikos ar māc. Vili Vārsbergu, Jāni Ķinēnu, P. Goltu, Rūdolfu Junkuli un citiem vīriem, kuŗu vārdus šobrīd vairs neatceros. Izstaigājām īpašumu krustām šķērsām! Man šī vieta, tāpat kā citiem, likās ļoti pievilcīga, plaša, ar neapsveŗamām nākotnes iespēŗjām.— Atceros, ka Ed. Avots “kratīja savu sirdi” par skolas un nometņošanas iespēŗjām latvieŗu jaunatnei. Tikos arī ar amerikāni George, kas ilġus gadus bija saimniekojis šai bijušajā gaidu nometnē. Arī viņš likās sajūsmināts par jauno interesi viņa īpaŗsumā, lai gan viņš piezīmēja, ka būtu labāk, ja arī viņš varētu saprast, ko visi šie sveŗvalodā runājoŗie kungji sprieŗzot. Man liekas, ka jau toreiz dzirdēju izteicienu: “šī vieta varētu būt mazā Latvija”.— No Gaŗezera prom braucot, biju sajūsma pilns, gribēdamas pielikt arī savu roku

šai pasākuma īstenošanā.

Kad pāris mēnešus vēlāk Eduards Avots, programmas un izglītības nozares vadītājs, un māc. Vilis Vārsbergs, Gaŗezera pagaidu valdes priekšsēdis, man piedāvāja nometnes direktora un vidusskolas inspektora posteņus, pieņēmu bez lielas apdomāšanās. Vēl šodien glabāju šo vēsturisko līguma dokumentu ar visiem sarkanās tintes parakstiem.

Pirmās lielākās “uguns kristības” bija 1965. gada Jāņi, kad cilvēki brauca no malu malām. Kopā ar Elmāru Kalnaraupu pārdevām iebraukšanas zīmes, devām norādījumus, kur novietot automašīnas, jo vietu jau nebija daudz un likās, ka visi krūmi bija pilni ar līgotājiem. Pirmā ligošana notika ielejā pie vidusskolas. Tagad šo vietu daļēji ir aizņēmis jaunais sporta laukums. Jāņi izdevās lieliski un visiem kļuva skaidrs, ka Gaŗezers ir piemērota, viegli sasniedzama latviešu pulcēšanās vieta šādiem plašākiem sarīkojumiem.

Dr. V. Muižnieks un G. Strautnieks
Gaŗezera atklāšanas dienā

Daudz bija darāmā, lai savestu kārtībā skolas un nometnes telpas. Neviens nezināja, cik bērni pieteiksies. Posām, krāsojām kabīnes, tīrījām pludmales nezāles, “cirtām” takas un gatavojām vietu uguns kuriem. Atceros, ka kopā ar Elmāru Kalnaraupu un māc. Vārsbergu “lietojām” vecas gultas atsperes, lai iztīrītu zāles ezerā, kur gribējām likt laipas un mācīt peldēšanu. Sviedri lija, odi un dunduri koda, strādājām un stundas neskaitījām. Lielākais gandarījums bija apziņa, ka darbi veicas un enerģijas nepietrūka! Naktis bija īsas, jo bija jāpārdomā nākamās dienas plāni un bieži naktīs “jāciemojas” pie iebraucējiem vai talciniekiem, kas visi bija sirsnīgi, jauki, viesmīlīgi cilvēki! Augstākā atzinība jādod šīs pirmās vasaras darbiniekiem: Lilijai un Laimdotai Gleškēm (dziedāšana un tautas dejas), Ilonai Lukinai (meiteņu audzinātāja), Mārītei Ozerei (meiteņu audzinātāja), Elmāram Kalnaraupam (zēnu audzinātājs), Indulim Ozeram (ezermalas uzraugs un peldēšanas instruktors), saimniecības vadītājam Jānim Ķinēnam un visam virtuves personālam! Neatvietoājams palīgs un padomnieks bija George, sevišķi saimniecības jautājumos. No vidusskolas darbiniekiem vissiltākās atmiņas ir no Hermaņa Kreicera, Rasmus Sinātes, Jūlijas Rumbergas un Mirdzas Paudrupes.

Par bērniem jāsaka, ka viņi gandrīz visi runāja ļoti labu mūsu valodu, bija centīgi, strādīgi un pieklājīgi kā nodarbībās, klasēs, tā arī sportojot un pie galda ēdamzālē. Toreiz visas maltītes sākām ar lūgšanu un beidzām ar pateicības vārdiem. Ļoti aktīvs, piedaloties visādos darbos, bija māc. Vārsbergs. Pat vairākos šķērsļu gājienos viņš nostaiģāja līdzi un ierādīja jaunas takas.

Man liekas, ka šī pirmā vasara Gaņezērā liktenīgi iezīmēja un ievadīja mūsu darbu pareizās un mūsu jaunatnei nozīmīgās sliedēs.

Atmiņā arī kādi jautrāki notikumi.— Kādā naktī, pēc pusnakts, sadzirdēju kādu pluncčājamies ezerā. Kad gāju

Miss USA 1963. Māriņa Ozers un Gundars Strautnieks
1965. gada jūlijā.

bārties par nakts miera traucēšanu, iepazīnos ar dažiem puskailiem indianapoliešiem un Jāni Dabaru. Citā vēlā nedēļas nogales naktī naktsmājas meklēja kāds pārtis, kas nupat kā braucot no kāzām, lai es dodod viņiem vislabākās naktsmājas, jo viņš Latvijā esot bijis pagasta vecākais! Kādā citā naktī viesis čikāgietis izmisīgi meklēja pazudušo sievu... Vēl citā reizē visi 13 vidusskolnieki bija sakāpuši uz Straumēnu nojumes jumta. Negaidīti un nelūgti nakts viesi nāca "apciemot" skaistuma karalieni Mārīti Ozeri.

Nometnotāja Ilzīte Kuriņa zvanīja savai māmiņai un sacīja: "...bet mammīt, es gribu vēl palikt vienu nedēļu ilgāk..." Atceros kā Rēvaldi, mani ārstēdami, ieslēdza auto atslēgas mašīnas bagāžniekā, kā nometnes "beķeris" Arturs Kalinks (manas sievas Astrīdas vectēvs) cepa garšīgas kūkas un maizītes. Nepārspējamie amatnieki un talcinieki Augusts Rumbergs, Kārlis Rozenbergs un citi, kuņģi nostrādāja neskaitāmas stundas. Kad tagad padomāju par šo pirmo Gaŗezerā pavadīto vasaru, tad man liekas, ka visgrūtāk tolaik bija manai sieviņai Astrīdai, jo mums bija 4 mazi bērni, jaunākie puikas burtiski "vēlās no kalna lejā" un bija jāuzmana katru brīdi. Un tomēr viņa vēl tik daudz palīdzēja birojā, virtuvē, arī krāsoja un tīrīja. Manā īpašumā vēl vienmēr ir pāris "1965 GAŗEZERS" lipekļi ar lecošu sauli, būru laivu un dažām eglītēm... Atmiņas...

Pāris izvilkumi no vēstulēm, ko saņēmu pēc 1965. gada vasaras: — Guna Geidāns: "...zēni ar nometni tik ļoti apmierināti, ka nākošo gadu noteikti grib braukt un palikt vēl ilgāk...paldies par lielo darbu un jaukas vasaras sagādāšanu." Jānis Jurjāns: "...pateicos par gatavību strādāt mūsu kopējai nākotnei — mūsu jaunatnei...audzināšanas darbam nepietiek ar skaistiem vārdiem vien, ir vajadzīga sirds un nopietns darbs". Jēkabs Gailītis: "...mani dēli izgāza podu...Tevi nav jāmaca kā ar šādiem vīriem tikt galā...ja Tu ņemsi stingri, no manis un sievas gan Tu pārmetumus nesaņemsi." Rita

Kubuliņa: "...ja tas netraucē skolas darbu, tad mums nav nekas pretī, ja Asja pavada stundas trīs ārpus nometnes." Biruta Abuls: "...ar nenogurstošu pacietību Jūs esiet licis stingrus pamatus Gaņezera lielajam pasākumam, esiet ieguvis daudzus draugus šai vasarā, un viņi paliks uzticīgi arī Gaņezeram." Albertīne Markitāne: "...man ir jauks iespaids no visiem un Gaņezera...vēlu laimes..." Pievienoti vairāki uzņēmumi — Gaņezera skati.

1966. gada sezonai par direktoru "kungu" pieņēma Dr. Lejasmeijeru. Palīdzēju nometnē pāris nedēļas. Kad pirmā nometnes vakara sarīkojumā mani iepriekšējās vasaras draugi un audzinātāji lūdza mani iededzināt ugunsroku un arī noslēgt programmu, tad dabūju brāzienu par dzērāju dziesmas "Pūt, vējiņi" novadišanu un par pagānu dziesmas "Daugav' abas malas" dziedāšanu noslēgumā. Kādi gan kādreiz bijuši vadītāju uzskati... Kādu nedēļu nostrādāju arī trešajā vasarā, kopā ar Klētnieku.

Darba maiņas dēļ, kā arī īso vasaras atvaļinājumu dēļ, jo strādāju amerikāņu skolu administrācijā, vairākas vasaras Gaņezērā nevarēju strādāt. 1970. gada vidū vairākas vasaras atkal palīdzēju kā zēnu galvenais audzinātājs. Tai laikā nometnes vadītāja bija Velta Bērzkalne, audzinātāji: Mārtiņš Stāks, Valdis Ronis, Jānis Valdmanis, Ruta Dimante, Silvija Zemjāne, Anda Spīdola, Sandra Kronīte, Austra Vuda, Līga Zemesarāja, Ilze Pičukāne, Māris Graudiņš u.c. Andris Freivalds bija galvenais dzīvības sargs pludmalē, un varbūt no visiem sargiem apzinīgākais un kārtīgākais pienākumu pildītājs. Visi teicami satikām, kopā sportojām, braucām ar manu laivu, priedzājāmies! Kāda no šīs vasaras audzinātājiem mani iesauca par Lāčplēsi, palama, kas man prātā palikusi kā diezgan pieņemama...! Šais gados cienīju un respektēju to darbu, ko veica administrātors Arvīds Tīdemanis un GVV direktors Arvīds Bolšteins.

Draugu un vairāku Gaņezera darbinieku ietekmē

1983. gadā kandidēju Gaņezera padomē, kur es nokalpoju sešus gadus. Daudz iemācījos un arī daudz pārdzīvoju ar administrātoru maiņām — Kildišs, Šamils, Gedulis, Bēzkalne — un dažiem traģiskiem notikumiem.

Pa šiem gadiem mana ģimene Gaņezeru ir iemīlējusi un mēs esam pateicīgi par visu, ko mēs Gaņezērā ieguvām.

Nepārspilējot vēlos apgalvot, ka šajos 25 gados Gaņezers ir bijis viens no stiprākiem latvietības “cietokšņiem” brīvajā pasaulē un neapšaubāmi arī nākotnē būs nozīmīga vieta mūsu nacionālo mērķu sekmēšanā.

Dievam un Latvijai!

■

Osvalds Grīns

Daiļamatnieks un skautu vadītājs

GAŅEZERA TAUTAS MĀKSLAS KRĀTUVE — MŪZEJS

Vairāk kā 20 gadus atpakaļ tuvu un tālu Gaņezers tika bieži pieminēts, daudzināts un apmeklēts. Tur pulcējās mūsu jaunatne. Vecāki un labvēļi tur raka, būvēja un strādāja citus darbus precīgi un sparīgi. Arī mēs Grīni gribējām pielikt savu roku un varēšanu Gaņezera izveidošanā, latvietības saglabāšanā.

Runājot ar skolotājiem, Gaņezera vadību, par latviešu tautas mākslas krātuves iekārtošanu Gaņezērā, viņi visi atsaucās labvēlīgi un mudināja mūs sākt priekšdarbus. Mums bija zināmi no dzimtenes pūra lādēm izcelti un līdzī paņemti latviešu tautas mākslas daiļdarbi. 1961. un 1962. gada vasarā ar meitu Astru — studenti — braucām no viena latviešu “pagasta” uz otru, apciemojām zināmus un vēl nezināmus senmantu īpašniekus. Apzinātās mantas pierakstījām. Lūdzām tautiešus savus dārgumus aizdot izstādīšanai 3. Dziesmu svētkos, arī aizdot vai dāvināt iecerētai Senmantu krātuvei kādā latviešu namā. 1964. gadā Čikāgā LB namā atvērās durvis iekārtotai senmantu krātuvei.

Vēl lielāka tautiešu atsaucība bija Senmantu krātuves iekārtošanai Gaņezērā. Ar jau iepriekš saņemtiem dāvinājumiem 1970. gadā tika sarīkota daiļdarbu skate. Vajadzīgo vitrīnu mantu izstādīšanai uzņēmās izbūvēt Vasaras skolas fonda valde ar saviem līdzekļiem Valdemāra zāles galā. Tā iecerētā Tautas mākslas krātuve Gaņezērā kļuvusi kā “atvērta grāmata” par latviešu lietišķo mākslu mūsu jaunatnei un ikvienam Gaņezera apmeklētājam. Pēc dažiem gadiem Gaņezera vadība varēja ierādīt krātuvei lielāku novietojumu

jaunajā vidusskolas ēkā, tuvu sarīkojumu zālei. Tur iebūvēja divas visā gaŗumā vitrīnas. Vidū vēl palika vieta galda vitrīnu novietošanai. Ārējā telpas gala siena no stikla, arī stikla durvis. Izstādīto darbu saglabāšanai ierīkoja vajadzīgo gaisa kustību, temperatūru un apgaismojumu. Par šo lielo labvēlīgo materiālo atbalstu jāpateicas Dr.V. Rūtenbergam Klīvlandē. Atslēgas un trauksmes signālus ierīkoja O. Cakars. Jaunajās plašajās mūzeja telpās varēja dāvinājumus labāk un pārskatāmāk izstādīt, pieliekot arī devēja vārdu. Etnografiskos darbus sakārtoja pa novadiem, kur ap tautas tērpu novietoja gultas segas, citus audumus, koka un māla darbus, pieliekot īsu aprakstu. Mūzejā skatāmi arī modeļi — mazi, labi latviešu lauku ēku, pajūgu, darba rīku u.c. atdarinājumi. Lai skolu jaunatnei mūsu tautas māksla būtu saprotamāka, mūzejā ievietoti īsi apraksti par tautas tērpiem, gultas segām, adījumiem, rotām u.c. Priekšmeti, kas nav etnografiski, novietoti atsevišķi.

1982. gadā kamīna telpā izbūvēja slēgtu stikla vitrīnu, ko iekārtoja mūzeja pārziņa vietniece Astra Reveliņa. Mūzejam trešo vitrīnu atklāja Gaŗezera padomes priekšsēdis O. Cakars, cildinot labvēļus vitrīnas būvei: Alisi Cauni, Gaidu Paegli un Klīvlandes DV. Mūzeja pārzinis O. Grīns pastāstīja par novietotiem priekšmetiem un pateicās dāvinātājiem.

Atsevišķi bija iekārtota daiļamatnieku jaundarbu izstāde no O. Grīna kolekcijas.

Gaŗezērā sabraukušie tautieši bieži iegriežas mūzejā apskatīt savu dāvinājumu, kas jauns, un pārrunājot kā tas bija viņu pagastā. Atnesto dāvanu mīļi paglāsta un tad nodod glabāšanā mūzejam.

Mūsu jaunā audze aizvien vairāk sāk interesēties par mūsu senču mākslu — etnografiju. Etnografiju, kam ir dziļas saknes tautas garā un kas rāda izsmalcināto gaumi. Mūzejs un daiļdarbu kursi to veicina.

12. g.s. letgaļu tautas tērps.

Latvijas gultas segas.

Mūzejā uz manekeniem novietoti divpadsmit tautas tērpi un kā returns 12. gadu simta letgaļu senlatvietes tērpa atdarinājums. Sagšai bronzas gredzentiņu rakstu, apaudus, jostu gatavoja — L. Treimane, audumus — R. Auziņa, apavus — J. Zālītis un rotas — O. Grīns. Pagatavoto tērpu 1978. gadā mūzejam dāvināja DV ASV vanadzēs. Seno laiku rotas no 4.–10. gadu simtam atdarināja un dāvināja rotkaļi: J. Kļaviņš, O. Kutcers 2 pūces saktas un A. Pāriņš 10 dažādas bronzas rotas. Viss kopā šis ir bagātākais tērps trimdā.

Tautas tērpus dāvināja: O. Drigante, V. Priedīte, V. Ramane, L. Treimane, A. Siliņa, K. Grotāne, A. Dzenīte, A. Austriņa, L. Korulis, K. Pētersons, N. Kārklīņš un Sv. Jāņa draudze Milvokos.

No dzimtenes atvestas un mūzejā atrodas 44 gultas segas, katra citādāka. Vecākā Zemgales sega no 1875. gada ar zvaigznītēm — adīta. Biezas vilnas seģenes — plecu lakati 16 gabali, vecākie vairāk kā 100 gadu veci. Liels ir dvieļu klāsts — 33 ar bārkstīm, mežģīnēm galos, vecākais no 1895. gada un vairāki bērnu dvieļi. 60 pāri cimdu ar lielu dažādību. Dāvinātas arī atsevišķas tautas tērpu daļas, kā krekli, brunči, galvas segas un jostas. Tad vēl vērpjamais ratiņš, sprēslika, vāceles, sakņu pinumi un klēts atslēga. Atsevišķi pieminams Liepājas vīru koņa “Dziedoris” karogs, saņemts no bijušā koņa priekšnieka E. Strautnieka. To gan tagad sūtīsim minētam korim atpakaļ uz Liepāju. Atsevišķās vitrīnās novietoti Latvijas kaņavīra un aizsarga pustērps — frencis, nozīmes, apbalvojumi, ordeņi, Latvijas nauda, pastmarkas u.c. Tie domāti ieskatam mūsu jaunatnei.

Gaŗezera vadība visu laiku ir bijusi atsaucīga un gādīga krātuves — mūzeja izveidošanā un uzturēšanā. Nozīmīgs izkārtojums ir arī tas, ka daiļamatniekiem deva iespēju skolu jaunatnei mācīt mūsu tautas mākslu.

Mūzeja izveidošanā visvairāk palīdzējuši ar darbiem, padomiem O. Čakars, V. Miķelsons, A. Tīdemanis, Z.

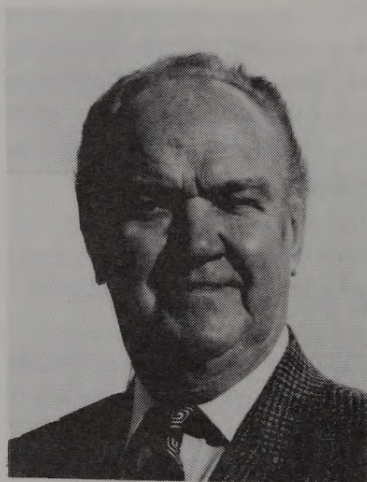
Zadvinskis un I. Kildišs. Atsaucīgi ir arī daudzi daiļamatnieki, atdarinot un dāvinot mūzejam vajadzīgus priekšmetus etnografijā: L. Treimane, M. Strausa, A. Alunāns, E. Peniķe un R. Puriņa. Skolniekiem daiļamatniecību mācīja: K. Grencions, A. Alunāns, J. Kļaviņš, A. Graudiņa, L. Treimane, V. Rinkušs, A. Siliņa, O. Mežule u.c.

Lielo sarīkojumu laikā un skolas laikam beidzoties, mūzeja vadības izkārtojumā Gaŗezērā notiek daiļdarbu izstādes, atsevišķas daiļamatnieku darbu skates un veco daiļamatnieku darbu skates no O. Grīna lietišķās mākslas kolekcijas. No šiem sarīkojumiem ieņēmums paliek mūzejam mantu iegādei. Gaŗezera kasierim ir atsevišķs konts mūzejam. Mūzeju iekārto un pārzin Osvalds Grīns, viņa vietniece Astra Reveliņa; rakstu darbos, tērpju tīrīšanā un mūzeja apkopšanā palīdz L. Grīna un D. Grīna.

1989. gada vasarā mūzejam otrie Jurgī — pārceļšanās ēkas otrā stāvā. Vitrīnu būves darbus veica P. Kubuliņš ar palīgiem. Senmantu un citu pārņemšanu izdarīja J. Reveliņa ģimene. Mūzeju iekārtoja A. Reveliņa. 18. augustā Gaŗezera padomes priekšsēdis O. Čakars atklāja mūzeja jaunās telpas.

Sirsniġs tencinājums visiem mantu dāvinātājiem, roku pielicējiem Gaŗezera mūzeja izveidošanā, kas ir lielākais trimdā. Senmantu mūzejs — latviešu lietišķā māksla — ir skaista rota latviešu namā. Sargāsim un tālāk kopsim mūsu senču mantojumu. ■

KĀ TIKA IEVĒLĒTS PIRMAIS GAŘEZERA PREZIDENTS

1964. gadā es biju Lansingas latviešu ev.lut. draudzes priekšnieks. Mūsu draudzes pārstāvis Gaŗezera dibinātāju grupā bija Jānis Meija, vēlāk ilg-gadīgs Gaŗezera padomes priekšsēdis.

Čikāgā bija nolikta Vidienes draudžu sapulce, lai pārrunātu Gaŗezera iepirkšanu. Tā kā J. Meija nevarēja ierasties, tad uz šo sapulci bija jābrauc man pašam.

Par iepriekšējām sanāksmēm, sarunām un līgumiem Gaŗezera lietā zināju tikai aptuveni, nepazinu arī Detroitas Kristus draudzes priekšnieku Verneru Treimani.

Čikāgas sanāksme bija diezgan vētraina. Daļa draudžu pārstāvju uzstādīja prasības kā Gaŗezers tālāk būtu jāorganizē un jāpārvalda, kaut viņiem nebija nekāda kapitāla, lai izdarītu vajadzīgo iemaksu par Gaŗezeru — ar kuŗu brīdi tad Gaŗezers būtu Vidienes draudžu īpašumā. V. Treimanim bija citādi ieskatī. — Gaŗezera pārvaldē ir jādod lielāka noteikšana tiem dalībniekiem, kuŗi vairāk iegulda naudu Gaŗezera pasākumā. Arī es pievienojos viņa ieteikumam, jo man likās savādi, ka daļa sapulces pārstāvju gribēja organizēt un vadīt Gaŗezeru pēc sava prāta, kaut viņu draudzēm naudas

nebija. Tā gluži negaidot biju ieguvis V. Treimaņa ievēribu, un viņš pēc sapulces aicināja mani uzņemties kādu no Gaņezera pārvaldes amatiem. Teicu, ka negribu nekādus amatus, bet runāšu ar mūsu draudzes Gaņezera pārstāvi J. Meiju un lūgšu viņu V. Treimaņa vārdā iesaistīties kādā no šiem amatiem. Tā kā J. Meija atteicās, tad V. Treimanis tomēr mani pārliecināja uzņemties Gaņezera kasiera pienākumus.

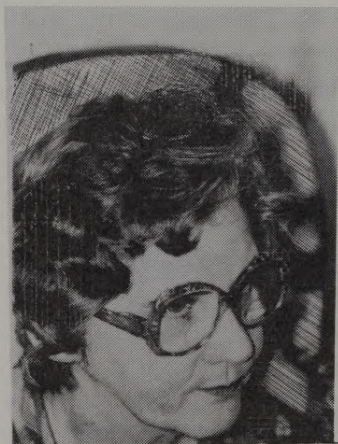
1966. gada 23. aprīlī notika pirmās ievēlētās padomes sēde. Kā jau visur, tā arī Gaņezērā priekšvēlēšanās sava "politika" tika taisīta, kaut visiem bija skaidrs, ka mācītājs, tagad prāvests, Vilis Vārsbergs tiks ievēlēts par Gaņezera prezidentu un mēs — pārējie kandidāti — Gaņezera valdē. Tomēr, pašam pret savu gribu, par prezidentu tiku ievēlēts es. Te jāpiezīmē, ka V. Treimanim šai gadījumā nebija nekādi "nopelni." Tie bija citi ļaudis, kas bija solījušies vēlēties par V. Vārsbergu, bet vēlāk mainīja savu nostāju.

Pēc vēlēšanu rezultātu paziņošanas es piecēlos un gribēju atsaukt savu ievēlēšanu, kad V. Vārsbergs, sēdēdams man blakus, novilkā mani atpakaļ sēdekļi un teica: "Jēkab, esi mierīgs, viss būs labi." Savā naivumā iedomājos, ka māc. Vārsbergam ir padomā kāda cita ideja kā grozīt vēlēšanu rezultātus. Tomēr beidzot izrādījās, ka viss paliek kā bijis un tad jau bija par vēlu man atteikties, lai sevi nenostādītu nevēlams lomā.

Par Gaņezera prezidentu sabiju divi gadi. Kaut tai laikā bija jāorganizē un jāatrisina neskaitāmi pasākumi, tomēr viss veicās samērā labi. Par to vislielākā atzinība un pateicība no manas puses pienākas ideālistiem un darba darītājiem: Ed. Avotam, P. Goltam, J. Ķinēnam, Dr. Lejasmeijeram, J. Meijam, G. Strautniekam, prāv. V. Vārsbergam, R. Zuikam, A. Artmanim, K. Ansonam, V. Priedniekam, A. Medenim, P. Skudram un V. Klētniekam. Vislielākā pateicība pienākas V. Treimanim, kuŗš nodibināja Gaņezera akciju sabiedrību, tādējādi atļaujot visiem latviešiem ņemt daļību Gaņezera izveidošanā. — Tā nu šodien Gaņezērā var pulcēties kā baptisti, tā luterāņi, katoļi, pareizticīgie un dievturi!

Julieta Rumberga

STĀSTA RAUGOTIES NO VĒJA KALNA

Katru reizi, ierodoties Gaņezērā, uzkāpu Vēja kalnā. Šī ir Gaņezera augstākā vieta, taču kalniņu un pakalniņu un ieleju te ir daudz. Tie visi ir dažādu koku un krūmu ielenkti. Lieli laukumi greznojas ar ziedu bagātību visādās krāsās. Netrūkst arī smilgu, zāļu un nezāļu, nedz arī zivju ezerā, ne varžu Dūņezērā. Tam visam sava vieta dabas klēpī,

kas veidojusi šo kluso zemes stūri.

Sākuma gados Vēja kalnā, apkārt tā virsotnei, iestādījām mazas eglītes. Divdesmit piecos gados tās ir izaugušas par slaidiem kokiem. To zaros paslēpušies daudz jaunu ļaužu sapņojumu un cienījamu vīru prātojumu. Ne jau tikai egles stāsta par pagājušām dienām. Katram pakalniņam vai ielejai te ir glabājams savs noslēpums, kas zināms tikai tiem, kuŗi te ieminuši pirmos soļus gan smagā darbā, gan atpūtas un prieka brīžos. Šo īpašumu pirkām, lai latviešiem būtu savs kaktiņš, savs stūrītis zemes svešumā, kur tie varētu veidot apkārtni un aicināt iedzīvotājus, kas grib strādāt Dievam un Latvijai. Tā tas ir bijis jau divdesmit piecus gadus un ar Dieva palīgu turpināsies tik ilgi, kamēr vien latvietis svešumā meklēs satikties ar latvieti.

Padarītā ir daudz. Esam cēluši ēkas, būvējuši sporta un

spēju laukumus. Esam izveidojuši pludmali un iekārtojuši Dziesmu leju. Esam cēlušī zvanu torņus, karogu mastus un brīvdabas baznīcu ar piemērotu altāri. Nu turpinam vērot, kas vēl ir nepieciešams un vajadzīgs arvien pilnīgākai dzīvei, latviešu parašas, izglītību un kultūru sargājot un tālāk veidojot.

Ir labi pa reizei apstāties un atskatīties uz padarīto un atcerēties, kā viss bija sākumā. Lai stāstam katrs savu stāstu. Mana gara acis atmiņu atspulgā redz gaišu cilvēku sejas un augumus. Daži no tiem neaiztūra manas domas ilgi, kaut arī tie visiem labi pazīstami un Gaŗezera veidošanas darbā nozīmīgi. Īsu brīdi it kā redzu jauno mācītāju Vārsbergu: viņš sēž uz galda stūŗa ar pīpi rokā un runā ar jaunieŗiem. Tie raugās viņā katrs ar savu izteiksmi sejā. Citam tā pauŗ domu spraigumu, citam ziņkārību, vienam otram zināt kāri, bet vēl citam aizplīvurotu vienaldzību. Citā brīdi redzu Vārsberga seju veŗoties visam pāri, it kā uztveŗot Dieva garu, runājot uz dievlūdzējiem brīvdabas baznīcā. Redzu viņu sarunās ar citām tā laika personībām, kuŗi aicināja ticēt Gaŗezera nākotnei. Vai viens no tiem bieŗi nebija Gaŗezera priekŗsēdis Verners Treimanis? Viņŗ ar savas draudzes naudu lika financiālos pamatus īpaŗumam, kas drīzi vien iejūsmināja citas draudzes un to atseviŗķos locekļus. Tie tad devīgi ziedoja gan naudā, gan darbā, tā nodroŗinot Gaŗezera tapŗanu un pastāvēŗanu. Tomēr daudzi nepiedalījās ŗai kopējā pasāķumā un pat izteica lielas ŗaubas par idejas prātīgumu un nozīmību. Par Gaŗezeru Verners Treimanis toreiz teica tā: "Latvieŗu centrs Gaŗezers ir domāts kā visas latvieŗu sabiedrības nacionāli kulturāls pasāķums. Gaŗezeram nav nodoma sacenŗties ar citiem vietējiem un centrālajiem latvieŗu iestādījumiem, bet gan sekmēt to darbību, to papildināt, dodot latvieŗu sabiedrībai to, kas nav pa spēķam atseviŗķām mazākām organizāķijām. Sen lolotais sapnis par latvieŗu garīgās un nacionālās dzīves centru ir sācis īstenoties. Tomēr darba vēl ir daudz, vajadzības lielas, nodomi plaŗi — ir jātieķ tikai pie turības. Vai jūsu

ziedojums būs liels vai mazs, Gaņezera vadība par to būs ikvienam pateicīga. Ziedojiet ne no pārpilnības, bet no pārliecības.” Ar tādiem un līdzīgiem vārdiem Verners Treimanis uzrunāja tautiešus un rada atsaucību.

Tagad, apstājoties Vēja kalnā, ir jādodomā, kāds šis dabas stūrītis izskatījās toreiz, kad to ieraudzīju pirmo reizi. Nezinu, kā tas bija gadījies, ka piedalījies pirmajā Grand Rapidu Vienības draudzes izbraukumā uz Gaņezeru, lai pievienotos tiem, kas domāja, ka Gaņezeram jāklūst par izglītības un kultūras centru latviešiem svešumā. Vienības draudzes vairs nav un mūžībā aizgājuši arī daudzi tās reizes izbraukuma dalībnieki. Tomēr viņu nopelns Gaņezera veidošanā paliek pieminams. Ikviens sapratīs, ka neviens no mums, Gaņezera pirmajiem darbiniekiem, neatcerēsies visu kā tas toreiz bija,

izdevumiem. Ir aprēķināts, ka ar ziedojumu palīdzību divu gadu laikā varētu segt iegādes izdevumus. Tie nav mazie, un tie prasīs vēl daudz "neprātīgas" sajūsmas.

Nometnes pārvalde plāno nometnes iekārtošanas un uzturēšanas budžetu, un arī tas nav mazs, bet ir reāls. Nedrīkstam tikai iedomāties, ka nu esam īpašumu iegādājušies un varam to izmantot bez kādas atlīdzības, jo esam taču tā īpašnieki. Nometnes pārvalde ir deklarējusi, ka ziedotāji nevēlas nekādas īpašas priekšrocības nometnes izmantošanā. Šo augstsirdību tautiešu kopība novērtē ar atzinību."

Pastāstot tautiešiem kā notikusi Gaņezera iegāde, Eduards Avots jau gatavo nākošo rakstu, kuŗā stāsta par to, kā radās doma par vasaras vidusskolu. Šis raksts liecina, ka šādas skolas izveidošanai ir bijuši pretinieki, un Avotam ir bijis jācinās ar lielu pārliecības spēku, lai savu ideju par "Gaismas pili" realizētu. Nonogurdināms darbā un neatlaidība bija viena no Eduards Avota redzamākām īpašībām. Pat spītība un lepnība viņam tika pieprasīta, taču tie, kas viņu labi pazina, zinām, ka ne viena no tām īpašībām nevadīja viņu aiz savtīgiem nolūkiem. Viņa skolotāja sirds piederēja latviešu tautai un tās jaunatnei. Viņš izlietoja savas zināšanas un spējas, lai mūsu tautai nezustu jaunās paaudzes, un lai tās būtu spējīgas nākotnē vadīt latviešus izglītības un kultūras ceļos.

Cerības un ticības sēkla Gaņezera vidusskolai, ko sēja skolotājs Avots, atrada auglīgu zemi cilvēku sirdīs un jau 1965. gada 14. augustā notika pirmās vidusskolas klases mācību noslēgums brīvdabas baznīcā. Svinības ievadīja mācītājs Vārsbergs ar svētbrīdi, bet skolas direktors, profesors Rūdolfs Markus uzsvēra vidusskolas nozīmi, kā arī novērtēja skolēnu pūles un ieguvumus. Šajā mācību gada nobeigumā 9. klases kursu beidza Kārlis Freimanis, Māra Jurjāne, Dace Mežinska, Asja Kubuliņa, Biruta Pudiste, Andris Rēvalds, Jūlija Rumberga, jun., Jānis Sināts un Ansis Veinbergs. Klasi

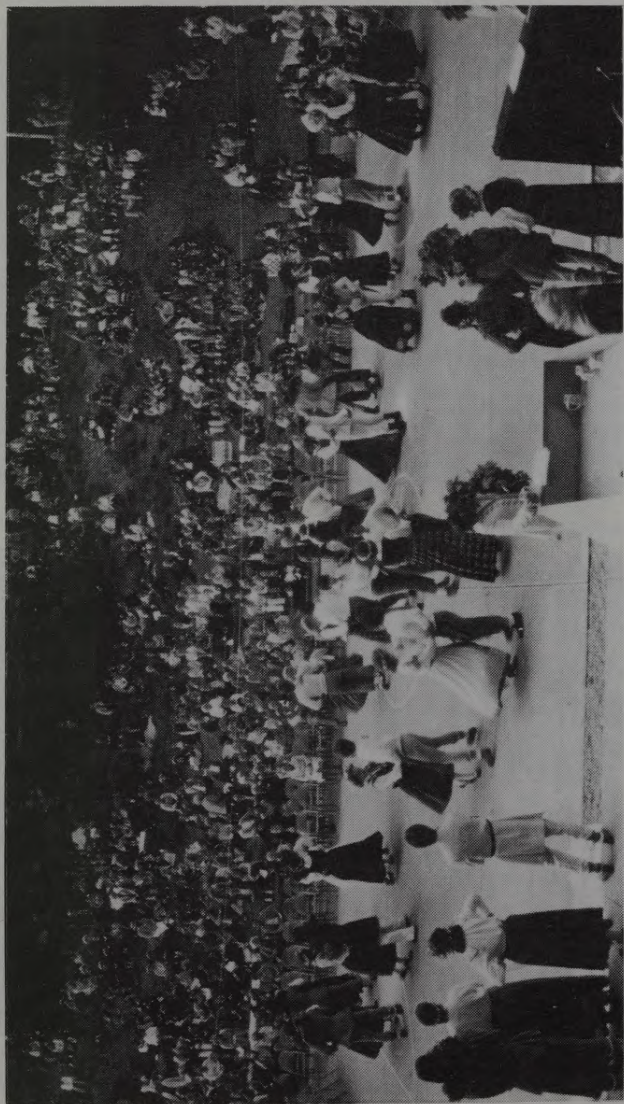
beigušos apsveica ALJA priekšsēdis, Lauris Kalniņš un skolas organizācijas priekšsēdis, Eduards Avots. Vecāku vārdā skolotājiem pateicās Rita Kubuliņa. Akta nobeigumā dzejoļus skandēja Biruta Pudiste un Ansis Veinbergs. Skolnieču ansamblis dzied divas dziesmas un visi skolēni kopā nodzied skolas himnu "Augšā brāļi."

Tās pašas vasaras sezonas noslēgums notiek svētdien 19. oktobrī. Viesus, kas ieradušies piedalīties un noskatīties Gaņezera pirmās vasaras noslēguma programmā, sveic karogu mastā karogi un dzeltenīgi sarkanīgos toņos vizošās koku galotnes. Ziemeļmičiganā laiks bija apmācies, un droši vien tamdēļ viesu nebija daudz, bet Gaņezērā mirdzēja jauka rudens saule. Atbraucējus sagaidīja jaunais nometnes uzraugs, Ž. Baltgalvis. Daļa atbraucēju piedalījās organizētajā ekskursijā uz Ziemeļmežu, bet vairums izvēlējās pastaigas pēc pašu izvēles. Pēc izstaigāšanās visiem labi garšoja pasniegtās pusdienas. Pēc pusdienām zāli pārkārtoja priekšnesumiem, un pie kamīna pulcējās Grand Rapidu sieviešu koris "Atbalss", diriģentes V. Siliņas vadībā. Starp dziesmām J. Rumberga nolasīja V. Krāslavieša dzejoļus un nobeigumā mācītājs Vilis Vārsbergs pateicās vakara rīkotājiem un programmas dalībniekiem. Vakara otrā daļā spēlēja Saginavas deju kapella. Vakars aizritēja dejās un dziesmās un pārrunās, un pēc saulrieta Gaņezeru atstāja pēdējie vasarnieki, kopības sajūtas stiprināti.

Bridis Vēja kalnā atsauc atmiņās daudz no tā, kas te ir piedzīvots un pārdzīvots sākuma gados. Kā toreiz, tā tagad Vēja kalnā rosinās latviešu jaunieši, kas te pulcējušies, lai mācītos labi runāt latviski, iepazītos ar savas tautas vēsturi, tās kultūras veidotājiem visos laikos un vietās kur dzīvojuši latvieši. Teiksmaina ir latvju tautas senatne, ērkšķains tās ceļš cauri gadu simteņiem, bet nekad tā nav zaudējusi cerību brīvībai un savas tautas laimīgākai nākotnei. Vēja kalnā saule silda siltāk, bet tur vētrainajās naktīs iztrakojas pērkonis

un zibens, tā aizdzenot moškus un ļaunos garus, kas uzglūn latviešu jaunatnei arī šinī mums piederošā zemes stūrītī. Vēja kalnā deg ugunskurs un Gaŗezera iemītņieki sadevušies rokās dzied vakara dziesmu. Tie nejautā viens otram pēc ticības vai politiskās pārliecības. Viņi apzinās, ka visi ir latvieši un dzīvo Latvijas nākotnei. Uzķāpjot Vēja kalnā var saklausīt tautas balsi. Tā plūst pāri klajumiem un jūrām no un uz dzimtenes krastiem.

Atceros pirmos Gaŗezera Jāņus Vēja kalnā. To ierosinātājs un vadītājs atkal bija Eduards Avots. Sabraucām Gaŗezērā jau priekšpusdienā, jo darāmā līdz vakaram bija daudz. Bija nodoms izveidot Latvijas lauku sētu Līgo vakarā. Vēja kalna pakājē toreiz bija nojume un prāvs laukums tās priekšā, tamdēļ tur izvēlējāties Līgo vakaram vietu. Laukumu nolēmām izveidot par lauku sētu, bet līgotāji varēja apmesties slīpajās pakalna nogāzēs visapkārt laukumam. Bijām atveduši vakara cienastu: sierus, plāceņus, maizes un alu. Vēl gatavojām kafiju, limonādi un tradicionālos skābos kāpostus ar desiņām. Ērgelņieks, Eduards Grīnvalds, mūs apmācīja līgo dziesmās, piemērojot melodijas attiecīgiem vārdiem. Tā Gaŗezērā jau dienā bija dzirdama līgošana, bet īstā dziedāšana iesākās tumsai iestājoties. Staba galā iedegās darvas mucīņa un Jāņa bērņi steidzās uz līgošanas vietu no malu malām. Augusts Rumbergs ar dēliem un citiem palīdzīgiem lauku sētā bija uzcēluši veclaicīgu aku ar vindu un spaini kārts galā. Galds līgotājiem bija bagātīgs. Netrūka ne alus, ne siera ne citu uz kodu. Bariņos dziedājām līgo dziesmas. Pagalmu slaucījām ar īstām, šim vakaram gatavotām bērzu slotām. Apdziedāšanās bija varena un, kad bija pilnīgi satumsis, Vēja kalna pakājē spoži apgaismoti parādījās tautu meita un tautu dēls. Krāšņā tautu meita bija Rasma Avota, bet staltais tautu dēls Uldis Golts. Tautu dēls ar tāšu tauri kā senos laikos aičināja kopā tautu... Līdz ar to Jāņu vakara uzvedums bija beidzies un katrs varēja meklēt savu Jāņu nakts prieku. Deju mūzika skanēja

Jāņi dziesmu leģa, 1982.

Gaężera talcinieki.

visu nakti, un esmu pārliecināta, ka ik viens, kas piedalījās šajos svētkos, izjuta īstu Jāņu nakts burvību. Man pašai liekas, ka nav vairs bijusi Gaŗezērā tik pārdzīvota Jāņu nakts.

Tajā pašā vasarā (1966.g.) sākām arī celt pirmo Gaŗezera vasaras vidusskolas ēku. Par tās celšanu un talciniekiem ir stāstīts "Gaŗezera ziņu" tā gada oktobra numurā. Par to stāsta Edgars Vilce un Lustu Justs, abi Eduarda Avota pseidonīmi.

Tāpat Gaŗezera ziņu pirmajos numuros varam lasīt, kas visvairāk nodarbināja toreizējās vadības prātus, kā tika veikts kopējais darbs, un kā tas sekmējās.

Ar siltu sirdi atceros Liliju Gleški un viņas meitu Laimdotu, kuŗas enerģiski un likās, ka bez atpūtas, mācīja nometnes bērniem un vidusskolniekiem latviešu dziesmas, sagatavoja priekšnesumus ugunskuŗiem un lielākiem sarīkojumiem. Nometnes dzīvi vērot brauca tautieši no tuviem un tāliem ciemiem. Šķita, ka latviskās dziesmas skanēja aiz katra krūma, jo tur kāds bariņš vingrinājās nākamam sarīkojumam.

Tāpat nekad neaizmirsīšu Jāni Ŷinēnu. Ar viņu bieži nācās satikties vai nu pagalmā, vai ēdamzālē, vai kādā no Gaŗezera taciņām, jo viņš vienmēr traucās steidzīgā solī veikt kādu pienākumu. Toreiz viņš pārzināja visu lielā īpašuma saimniecību. Arvien Gaŗezera atmiņās kavējoties, atceros arī valsi, kuŗu abi dejojām pirmajos Jāņos.

Mācītājs, profesors Dr.Kārlis Lejasmeijers, bija spilgta personība ar izteiktu kristīga cilvēka dzīves uzskatu. Viņam likās, ka vakaros, dodoties pie miera, vispiemērotākā dziesma ir "Es ticu, ka no zvaigzņu stariem...", bet nometnes vadītāji bija iesākuši vakaros dziedāt "Daugav' abas malas..." Parasti bija jānodzied abas.

Dzimtenes mīlestību, patriotismu, latviešu tradīcijas nometnotājiem sirdīs iedēstīt centās Valdemārs Klētnieks, pazīstamais skautu vadītājs. Vienmēr atcerēšos gājienu no ēdamzāles līdz skautu ugunskuram paredzētajai vietai

klajumiņā aiz Vēja kalna. Tas bija Klētnieka pēdējais gājiens. Gājām gar Dūņezeru. Kad bijām sasnieguši vidusskolas platību, Klētniekam bija jāapsēžas uz akmens ceļa malā. Pēc atpūtas viņš aizgāja līdz ugunsкура vietai, paspēja iedegt ugunsкуру ar vēl saglabātu sērkociņu no Latvijas un tad, pēc dažiem uzrunas vārdiem, viņš saļima... Tur tagad ir novietota piemiņas zīme — laukakmens ar ierakstu: “Uz latviešu zemes latviešu ļaudīm ar Latvijas sērkociņu iededzinu šo ugunsкуру. Lai šī ugunsкура dzirkstis iededzina latviskā gara liesmas skautu un gaidu sirdīs.”

Mūžībā ir aizgājis Ansis Bērzkalna kungs. Viņu es redzu stāvam Vēja kalnā ar mēmieka rīkiem, mēram un plānojam vietu pirmajai vidusskolas ēkai. Un tā vēl daudzi

23

Guntiņas Sēņu silā 1981. gada februārī.

Garžera darbinieki aizslīd gaŗām manam domu skatam: rakstnieks Ernests Aistars ar savu kundzi Lidiju, lēnā mēŗķtīecīgā solī aiziet no savas telts Dzintaros uz Vēja kalnu, lai būtu tur ar jauno audzi, lai bagātinātu viņu gara mantu krājumu. Tur ir arī gleznotājs Jānis Kalmīte, kas visu novēro armākslinieka skatu un arvienu ir gatavs stāstīt par glezniecību un latvisko pasaules uzskatu.

Neaizmirstamas ir divas vasaras, kuŗās strādāju kopā ar Valdi Krāslavieti un Ainu Zemdegu. Abi dzejnieki skolas darbam piedeva zināmu noskaņu un deva izdevību nopietnām pārrunām par rakstniecību. Daudz ir to gaišo acu skatu un seju, kas pazib domu pavedienā, bet zinu, ka visus nevaru pieminēt.

Sirdī jūtu klusu prieku, ka visa mūsu ģimene varēja palīdzēt tālredzīgajām personām, kas izlēma, ka Garžeram jāklūst par latviešu īpašumu. Man bieži jādomā, kas tas ir par spēku, kas liek cilvēkiem strādāt bez atalgojuma, ziedot savus spēkus, laiku un personīgos līdzekļus, lai celtu centru latviešiem, kaut arī tie ne vienmēr prot pateikt paldies. Šie vīri, Augusts Rumbergs, Kārlis Rozenbergs, Jānis Pūtelis, Jānis Kalniņš, Alberts Rieksts un citi, cēla pirmo vidusskolas ēku. Protams, šim darbam aizmugurē bija gudrākas galvas, tie, kas zīmēja plānus, aprēķināja izdevumus, piešķīra organizācijām aizdevuma zīmes. Nezinu, kas bija tas spēks, kas viņus visus dzina, bet zinu, ka viņi visi strādāja ar prieku un pašapziņu, un viņu ģimenes tiem palīdzēja.

Ja Augusts Rumbergs vismaz piecpadsmit gadus visu savu atvaļinājumu un citu brīvo laiku pavadīja Garžerā vienmēr kautko uzlabojot, salabojot vai sakopjot, tad pati tos pašus piecpadsmit gadus nodarbojos ar nometnes bērniem vai vidusskolniekiem. Lielas pūles veltījām mācot bērniem — valodas nepratējiem — pirmos teikumus mātes vai tēva valodā. Toreiz kopējā darbā iepazinos ar Līgu Streipu, Birutu

Abulu, Inesi Kļaviņu un viņas vīru, Austru Vudu un Rūtu Dimanti. Visi šie vārdi vēl šodien labi pazīstami latviešu sabiedrībā. Ticu, ka ikviens no tiem glabā kādu siltu stūrīti sirdī par Gaŗezerā pavadīto laiku. ■

PALĪDZĒSIM

MŪSU

BĒRNIEM

IEAUGT

LATVISKĀ GARA

PASAULĒ!

ATMIŅAS

Reiz kādā novakarē abas ar skolotāju Antoniju Milleri nosludinājāmies lejā pa slīpo ceļa malu, lai nokļūtu uz ēnainās meža takas, pa kuŗu iešana ir daudz patīkamāka nekā pa skolas lielo satiksmes ceļu. Jāpiebilst, ka tagad, pateicoties labvēles Annas Klauvētājas saprātīgam padomam un Kārļa Melča mantojuma ziedam,

šis tveicīgais, putekļu mākoņos tītais un autobraucēju un lietus izvogotais ceļa gabals visiem par prieku ir pārvērties tīrā, gludā, asfaltētā ceļā.

Pieturoties caļmalas koku pazarēm, sasniedzām taku. "Pagaidiet!", pēkšņi iesaucās mana ceļa biedre, "lūk te! Vai nav košs? Kā iznācis no Latvijas mežmalas."

Tiešām, takas malā kā Viļa Plūdoņa dzejā, it kā zaļš rūķītis, svaigu mētelīti apmetis, tupēja kupls kadiķītis, neizsakāmi mīlīgs, it kā ar draudzību pārpilnam piebriedis. Vienā mirklī sīkais meža iemītņieks kļuva man tuvs. Radās vēlēšanās, turpnāk pa taku ejot, to sveicināt un uzrunāt. Šķita, ka košais zaļums tāpat kā Vēja kalns izstaro un vēsta kautko nozīmīgu. Sen jau zināms, ka tuvība dabai ir svētība un pilda dvēseli ar mierinātāju labestību.

Sekoja vasara vasarai, bet mūsu klusā draudzība nemainījās. Kociņš cīnījās pēc saules un gaismas, kas pietiekami netika cauri apkārtējo, lielo koku lapotnei. Arī es

jutos iesaistījusies līdzīgā cīņā. Es centos latviešu pagātnes vērtības saglabāt un nodot nākotnei.

Ik vasaru, darbu sākot, steidzos satikties ar draugu, teikt tam labdienas un apjautāties, kā tam laika tecējumā ir klājies. Sākumā viss bija labi, bet tad paegļītis sāka nikuļot. Vareno koku zari bez žēlastības to apēnoja un galotnes šūpodamās un šalkdamas visu dabas labestību paņēma sev. Līdz ar to no gaismas trūkuma paegļīša pazaru skuju sēka dzeltēt un birt. Nolēmu, ka kociņam jāgādā cita vieta, tas ir jāpārstāda. Taču man pašai to izdarīt nebija pa spēkam. Aprunājos ar citiem, bet ikvienam bija darba pilnas rokas, pienākumu bez gala. Gaŗezerā tik daudz neatliekamu darbu, kam gan ir iespēja tērēt dārgo laiku ar niekiem!

Aizsteidzās vasara, aizputeņoja ziema. Jaunam mācību laikam sākoties, atgriezoz skolā un kā parasti devos apraudzīt savu ziemcieti. Tas bija labi pastiepies, bet kļuvis liesāks ar nodzeltējušām un dažām gluži kailām pazarēm. Taču galotnes cekuls turējās senajā kuplumā un zaļuma košumā. Tu izturēji! Izturēji! Tā es priecājos. Cik liela līdzība tev ar manu tautu!

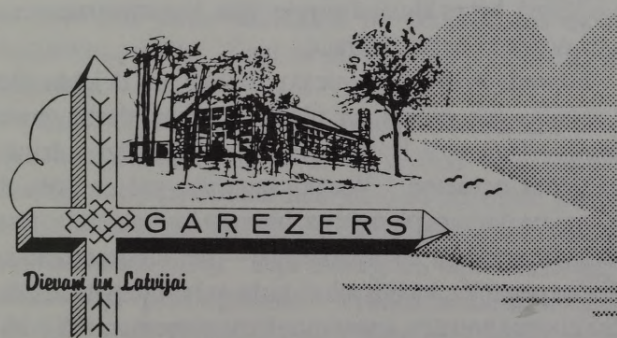
Šajā vasarā bija daudz darba, liela steiga, un sešas darba nedēļas aizritēja ātri. Palikušas nedaudz dienu līdz gala pārbaudījumiem, arī tās pārpildītas ar pienākumiem. Tomēr kādā novakarē iegriežos meža takā atvadīties no drauga, novēlēt saldu ziemas miegu un baltu sniega cepurīti. Pēc brītiņa samulsusi apstājos. Vai esmu īstajai vietai pagājusi garām? Kur ir pazīstamā galotnīte? Tā nekur nav redzama. Dodos pa taku atpakaļ. Pēkšņi apstājos pussolī. Tas taču nevar būt! Tā nav ītenība! Un tomēr notikušais bija rūgta patiesība — paegļīša galotnīte bija nolauzta un uzmešta tuvējai sauso zaru kaudzei. Acīs spiedās asaras, uz mēles rindoņās izmisīgi apsūdzības vārdi, sirdī sāpes un neatbildami jautājumi: kāpēc? Kam pieder šī necilvēcīgā roka?

Sava klusā meža drauga košo rotu nedrīkstēju atstāt sauso zaru čupā iznīcināšanai, sadedzināšanai. Pacēlu to,

aiznesu uz Saulgriežiem, un vēlāk mājā no tās darināju skolai skaistu mācību līdzekli. Nākamā vasarā no jauna aicināja darbs skolā. Pirmajās dienās darba slodze nevienu nesteidzina. Izmantojot brīvēstības mirkļus, pieturoties pie koku saknēm un pazārēm, noslidinājos atkal pa slīpo ceļa malu un atrados meža takas sen pazīstamajā un iemīlētajā vietā. Skatos, sīkais paeģlīša stumbriņš nomelnējis un laužuma vieta pārklājusies ar iznīcības autu: bet, lūk!... Skatījos un smaidīju... Pie pašas zemes, kadiķīša stumbru apņēmis, uz augšu vijās koši zaļš, lapots tūtenītis.

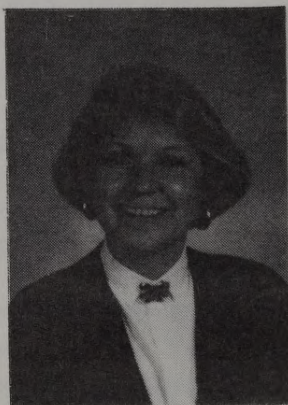
Reiz bijušais bija pārtapis, kļuvis par balstu jaunai dzīvības cīņai.

Uzvaru negūs iznīcība. Zudīs vecais, bet cauri mūžiem jaunais stāsies viņa vietā.

Asja Kubuliņa - Vītola

KĀ ES KĻUVU PAR GAŘEZERA VASARAS VIDUSSKOLAS SKOLNIECI

Tajā vasarā, kad es sasniedzu savu septiņpadsmito gadu, pavasarim tuvojoties, es sāku domāt, kur atrast darbu vasaras brīvlaikam. Iepriekšējās vasarās es biju strādājusi bērnu uzraugot, un kaut gan tas nebija grūts darbs, man gribējās “īstu darbu.” Tamdēļ sāku apstaigāt hamburgeru bodītes un citus veikalus, kur parasti jauniešiem bija iespēja strādāt. Tad pēkšņi nāca ziņa — latvieši nopirkuši lielu īpašumu ezera krastā! Tur būs vasaras nometne bērniem. Vecāki bija lielā sajūsmā, bet es klusībā nopriecājos, ka esmu par vecu, un man uz nometni nebūs jābrauc.

Eduards Avots bija vecāku draugs, un tā kādu dienu viņš ieradās pie mums un piedāvāja man darbu jaunajā nometnē — Gaŗezērā. Kādu darbu? Esot vajadzīgi audzinātāji mazo bērnu nometnē. Vecāki šaubījās, vai es būšu šim atbildīgajam darbam piemērota, bet man šaubu nebija. Es tak vairākas vasaras biju taisni to darījusi — bērnus uzaudzinājuši. Gluži gan nepatika, ka būs atkal darbs ar bērniem, taču līdz ar to nāca zināms prestižs, un tas man likās pieņemami. Savukārt Avota kungs bija ļoti pamudinošs, jo laikam jau darba spēks nometnei bija ļoti vajadzīgs.

Pienāca nometnes atklāšanas diena. Kaut drusku nobijusies, tomēr ar vislabāko apņemšanos ierados Gaŗezērā

uzsākt savas darba gaitas. Tur mūs sagaidīja nometnes administrators Strautnieka kungs. Pieteicos pie viņa darbā, bet izrādījās, ka viņam par manis pieņemšanu nekas nebija zināms, un Avota kungs pats vēl nebija ieradies. Biju satraukta un aizvainota. Likās, ka kaut kas nav kārtībā. Kad ieradās Avota kungs, viņš atvainojās un paskaidroja, ka pēdējā brīdī esot radusies laba iespēja vadītājas darbam pieņemt par mani pāris gadus vecāko, un tikko slavenu kļuvušo "Miss USA" — Māriti Ozeri.

Avota kungs ļoti centās mani pierunāt iestāties tikko nodibinātajā vasaras vidusskolā. No audzinātājas par vidusskolnieci! ! Tas bija pavisam nepieņemams gājiens. Es jutos dzēlīgi piekrāpta, bet vecāki, protams, par jauno iespēju bija gluži sajūsmināti. Es pretojos ar visiem spēkiem, jo viss bija noticis bez iepriekšējas zināšanas un plānošanas. Kā es varēju pastāvēt savu draugu priekšā, kuŗiem jau biju izstāstījusi par savām spožajām vasaras izredzēm. Bet kad gan bērnam ir izdevies iegūt savu taisnību?

Beidzot panācām visiem pieņemamu atrisinājumu: rīta pusē man būs jāiet vidusskolā un pēcpusdienā es būšu audzinātājas palīdzē. Kaut ne pilnīgi, daļēji tas tomēr mani apmierināja.

Skolā bijām trīspadsmit skolnieki, un lielākā daļa no mums te nācām ne no savas brīvas gribas. Mācības nebija grūtas. Skolotāji pa lielākai daļai jauki un saprotoši. Skolotāji bija dažādi. Bija gan iedvesmoti darba darītāji, gan garlaicīgi sava priekšmeta kalēji. Bija taisnīgi un bija netaisnīgi, kas atzīmes dalīja "pēc deguniem." Vislabākā atmiņā ir palikusi klusā un laipnā Rasma Sinātes kundze. Viņas latviešu valodas stundas bija ierosinošas, un pēc skolas beigām arī ziemā es pie viņas mācījos neklātienes ceļā. Uzdevumi tika man piesūtīti pa pastu, un es tos, pēc to veikšanas, sūtīju Sinātes kundzei. Viss, ko es latviešu valodā zinu, ir manas mātes un Sinātes kundzes nopelns, un, ja šajā rakstā ir daudz

kļūdu, jūs ziniet ko tai lietā vainot. Līdz šai dienai man vēl jūk, kur ir jāliek komāti.

Skolotājiem ne vienu reizi vien mēs sagādājām grūtības ar savu iespītīgo nostāju un nerātņībām. Tomēr cilvēka prāts ir tā radīts, ka tas, pašam nemanot, uzņem jaunus iespaidus, un tā mūsos iesētā latviskā sēkla tomēr dīga, kaut arī mēs toreiz to nemaz negribējām kopt.

Brīvajā laikā, protams, uzvedāmies saviem gadiem piemērotā veidā. Netrūka nerātņību un arī jauku brīžu. Ar Mārīti Ozeri satikām labi, un bija arī zināmas lietas, ko mēs — vecākās meitenes — mācījāmies no viņas, kaut tās nebija paredzētas mācību programmā, piemēram, ar Mārītes palīdzību, ledus gabaliņiem un asām lāpāmadatām izdūrām sev ausis un pēc tam greznojāmies ar košiem auskariem. Nākamā vasarā bija jāatgriežas vidusskolā un nometnes darbā. Vidusskola toreiz bija paredzēta tikai divgadīga, un tās beigšana sakrita reizē ar amerikāņu vidusskolas beigšanu.

Pēc tam Gaŗezerā esmu atgriezies ik vasaru, gan ne darbam, bet atpūtai. Pagājušā vasarā mani bērni jau bija sasnieguši vidusskolas vecumu un es, tāpat kā kādreiz mani vecāki, centos tiem iestāstīt cik nepieciešama ir latviskā izglītība. Es tāpat sastapos ar pretestību un to tāpat pārvarēju, kā mani vacāki pirms divdesmit četriem gadiem. Vēsture arkārtojas!

Kad pērn vidusskolas koncerta laikā direktriše Micheles kundze apbalvoja Kristapu un Karīnu kā pirmos otrās paaudzes vidusskolas skolniekus, mēs visi bijām lepni un priecīgi.

Latvietība un tradīcijas turpinās un, kamēr pastāv tradīcijas, pastāv arī kultūra, kas tās ir radījusi. Paldies visiem 25 gados vidusskolā strādājušiem skolotājiem un to palīgiem.

Paldies Gaŗezera cēlājiem!

Lilija Gleške

ATMIŅAS PAR PIRMAJĀM VASARĀM GAŅEZERĀ

Novēlot “Gaņezera” darbības mērķim “Dievam un Latvijai” vislabākās sekmes turpmākajos gados, gribētu pakavēties atmiņās, kad Gaņezera darbība sāka veidoties.

Bija skaista, saulaina vasaras pēcpusdiena 1965. gadā. Laimdota un es, mēs braucām uz savu jauno darba vietu — latviešu bērnu nometni “Gaņezers.” Mūsu darba pienākumi bija sagatavot nometnes bērniem un vidusskolas au-

dzekņiem priekšnesumu programmas un mācīt dziedāšanu. Man vidusskolā būtu jāmāca latviešu folklorā un arī jāatvieto skolotāji, kas gadījumā būtu aizkavēti ierasties.

Kamēr no Detroitas aizbraucām, sameklējām nometni, diena jau bija ievirzījusies novakarē, kad vasaras vakars ieslīd nakts dzestrumā un tumsā. Mūs aizveda uz mūsu kabīni, kas ar citām kabīnēm bija starp augstiem kokiem, gar vienu pusi vēl biezi krūmi. Izgājām apskatīt apkārtni. Satumsa mežs, satumsa ceļi, satumsa ezers. Kur vien pagājām pāris soļus, tikai tumsa, neviena gaismas stariņa tumšajā mežā.

Mūsu kabīne bija auksta, mitra, nemīlīga. Arī mūsu domas bija kā iesalušas, mēs ilgi sēdējām nakts tumsā un

klusējām.

Otrā rītā bija gaišākas domas, rīts bija gaišs un sveigs. Sākās intensīvs darbs.

Toreiz katru vakaru pie ezera bija ugunskurs ar priekšnesumiem. Sestdienas vakaros bija diezgan daudz apmeklētāju, jo sabrauca bērnu vecāki un viesi. Ja pa nedēļas vidu bija kāds priekšnesums labākā izpildījumā, tad to dažreiz arī atkārtojām sestdienas vakarā, par ko jaunieši jutās iepriecināti un gandarīti un katrs centās sniegt to labāko. Jaunieši daudz, daudz strādāja, bez kārtējām mācībām sagatavojot arī priekšnesumus.

Darbu izvēlē bija jāņem liela dažādība, jo bija jāgatavo priekšnesumi nometnes bērniem un vidusskolas audzēkņiem. Kopējā programma mazākajiem bija zināma sacensība.

Lietainos vakaros programmas sniegumi bija ēdamzālē, kur pustumsā kamīnā sprakšķēdama gaiši dega malka. Siltums un mājīgums mūs visus apņēma, un bija grūti no kamīna gaismas un siltuma iziet nakts tumsā. Kamīna siltums pārņēma mūsu domas, jūtas. Bija tik klusu noskaņu, izjūtu bagāti vakari, un jauniešu izjustie priekšnesumi saplūda ar zāles krēslainību un klausītājiem.

Daudz, daudz tautas dziesmu izdziedājām. Neatceros, cik pirmajā vasarā, bet otrajā, kad nometnes vadītājs K. Lejasmeijers prasīja vasaras darba pārskatu, tad redzēju, ka esam iemācījušies 87 tautas dziesmas. Domāju, ka pirmajā vasarā varēja būt tik pat daudz, vai pat vairāk. Vairākas dziesmas bērni un jaunieši samācījās arī uz balsīm, ko sabalsoja Laimdota, un ņēmām arī sabalsotās no tautas dziesmu krājumiem. Bija prieks redzēt, kā jaunieši iemīlēja tautas dziesmas saturu, melodiju un izteiksmes uztverē.

No latviešu rakstnieku darbiem ņēmu izvilkumus, mācījāmies dzejoļus, centos katrai programmai ņemt tēmu: dzimtenes mīlestība, dzimtenes atstāšana, ilgas pēc dzimtenes, latviešu kaŗavīrs, sērdieniši, dzimtenes daba. Mācīju jaunatnei,

sevišķi meitenēm, saskatīt Gaņezera apkārtnes un dabas skaistumu, kas var dot dvēselci izjūtu bagātību. Programmās bija ietverti arī dvēseles pārdzīvojumi: vientulība, pazemojums, prieks, labestība, mantrausība, kas iznīcina dvēseles jūtas.

Visiem šiem tematiem daudz vielas var atrast rakstnieku darbos, tautas folklorā. Pārrunājot šos dažādos tematus, jauniešiem atklājās izņemtās vielas dziļāka būtība.

Atmiņās' aizslīd Brigaderes mazā Annele, Tincīte, Jūlcīte, Mincīte, bagātā Melnzemju saimniece, viņas viltīgā kalpone, Kristapeļa māte un pats Kristapelis, Skalbes pirtnieks Ansis, kas bagātībai pārdeva savas jūtas, aizmirsu savu māti, Jaunsudrabiņa paša tēls, viņas skolas Otiņš, saimnieku Jancis, Janševska darbā Čāpiņa dēls, Miguļu saimnieki un daudzi, daudzi citi jauniešu veidojumā pārdzīvotie tēli.

Bērni iepazinās ar Brigaderi, Jaunsudrabiņu, Plūdoni, Skalbi, Janševski, Zinaidu Lazdu, Raini, Poruku, Fr. Bārdu, Aspāziju, Blaumani un c.

Ugunsкура vakaros daudz dzimtenei veltītu vārdu un daudz skaistu tautas dziesmu melodiju ezers ir iešūpojis savos tumšajos ūdeņos.

Bija prieks strādāt ar latviešu jaunatni, kas iedziļinājās mūsu garīgās vērtībās.

Atceros vairākus darbus, kas atstāja dziļu iespaidu uz pašiem izpildītājiem un arī skatītājiem.

Neaizmirstams ir kāds ugunsкура vakars. Jānis (domāts pats Jaunsudrabiņš) iet ar māti pēc neveiksmīgas dienas un saņemtiem pazemojumiem uz mājām. Abiem sirdis ir lielas bēdas, bet ceļš tumsā viņiem tomēr liekas spožs un gaišs. Un tajā brīdī pār ezeru atspulgo mēness stari kā gaišs ceļš tumsā. Nesdami sirdis savas bēdas, viņi salīkuši aiziet gar ezera malu. Liekas, visi klausītāji skatījās uz mēness atspulgu ezerā un izjuta aizgājēju bēdas. Bija iestājies liels klusums dabā un cilvēkos.

Pieminot "Čāpiņa dēla precības" no Janševska "Dzimentene", nevaru nepieminēt Ansi Veinbergu. Savās zināšanās viņš bij daudz pārāks par saviem laika biedriem, centīgs, izpalīdzīgs un draudzīgs. Cik daudz viņš un jaukā, klusā Jūlija Rumberga man izpalīdzēja, pārskatot gaŗos tekstus, ko izdalīt tēlotājiem! Toreiz vēl nebija novelkamās mašīnas, viss bija jāraksta ar roku. Katrs brīvāks brītiņš aizgāja rakstot, rakstot, rakstot un vēlreiz rakstot, lai vienmēr būtu jauni darbi, jo negribēju atkārtoties.

Paldies, Ansi Veinberg, es tev vairs nevaru pateikt, jo tu izvēlējies aiziet mūžības ceļos, bet manās atmiņās tu vienmēr dzīvosi. Ar Jūliju Rumbergu mums dzīvē bijušas skaistas satikšanās. Paldies!

"Čāpiņa dēla precības" atkārtojām vēl divas reizes Gaŗezerā un to izrādījām arī Grand Rapidsos.

Abās vasarās bēmi un jaunieši mācījās arī dzejoļus, piemērotus katrai programmas tēmai.

Pasakās daudz izdarību, notikumu, humora. Arī tās izmantojām programmās.

Reiz ņēmu pasaku "Princese uz ziŗa." Teicu meitenēm, ka vajadzētu nonest pie ugunsкура kādu matraci. Kad ierados, tur bija sakrauta vesela kaudze matraču. Tas meitenēm bija liels prieks un patika, izdarīt kaut ko, kas nebūtu īsti pareizi. Ak, meitenes! Vienai, kas tēloja princesi, bija jāŗāpjas uz matračiem un citas spiegdamas viņu stūma un staipīja. Princese kāŗa viņām uz pleciem un beidzot viņa nu bija uz augstās matraču kaudzes, bet, viņai kāŗjot zemē, kaudze sagāzās, meitenes atkal spiedza, satraukumā lēkāja ap kaudzi, līdz beidzot princesi saķēŗa. Ai, kā jaunība un bēŗība meklē priekus, smieklus! Vēlāk viņas gan dabūja no manis stingru rāŗjenu, bet viņas bija kādu prieka dzirksti savās jaunajās sirdīs iededzinājuŗas. Bet attiecībā uz matračiem meitenēm bija ko aizbildināties, jo matraču svaigā gaisā taŗu izvēdināŗoties. Jā, ko gan lai dara, jaunībai arī sava taisnība!

Atceros, ka pagrūtāki bija atrast pasakai āža tēlotāju. Beidzot dabūju Jāni Miķīti, kasteica: "man nu gan īsti nepatīk brēkt un lekt kā āzim, bet ja nu tu tā gribi, tad es arī tā darīšu!" Viņš bija lielisks savā tēlojumā!

Reiz rudens krēslā gāju uz savu kabīni. No virtuves nāca Jānis Miķītis, kur bija palīdzējis strādāt. Man jāatzīstas, ka ne visai man patika tumsā iet, un es lūdzu viņu atnākt līdz, Jānis: "Nu, smuki jau tas tā neizskatīsies, ka mēs tā abi ejam, bet ja tu tā gribi, es tā darīšu."

Kad redzēju pēc gadiem viņu rūgti raudām sava tēva bērēs, atmiņā nāca viņa bērnības vasaras Gaņezerā.

Bērnu pasaulē ieviesojušos vārdu "tu" bija grūti pārveidot uz "jūs."

Reiz mans vīrs, vedot Uldi Augenbergu uz savām mājām, viņam jautājis, kā paticis Gaņezerā. Uldis: "Oh, man patika Gaņezerā. Zini, tava sieva vienu nakti izkrita no gultas!" Nu tā: guļot bija labi jāsatinas segās, lai aukstums nelien gar sāniem. Tā vienā aukstā naktī, tumsā un klusumā atskanēja briesmīgs kļiedziens. Es burtiski, segās un palagā ietinusies un sapinusies, izvēlos no gultas, lai skrietu uz kalna pusi, kur atskanēja kļiedziens. Izrādījās, Ilze Kūriņa bija stāstījusi pasaku, kur beigās esot jaiekļiedzas. Par manām izbailēm un izkrišanu no gultas otrā rītā zināja visa nometne.

Abās Gaņezera vasarās es saslimu. Ambulancē par mani mīļa un laba rūpējās Marta Cakāre. Vienā no šīm vasarām, neatceros kuņģā, bija ļoti aukstas dienas un vēl aukstākas naktis. Man bija augsta temperatūra. Vakaros mani J. Ķinēns veda uz Kalamazū, kur naktis pavadīju gan viņa kundzes laipnā gādībā, gan arī pie Zaļinsku laipnās ģimenes. No rītiem mani veda atpakaļ uz nometni un tur, šallēs un lakatos satinusies, turpināju savu darbu. Daudz man palīdzēja Laimdota. Man nebija viegli. Gribēju atstāt Gaņezeru. Nevarēju. Beidzot izturēju.

Kad tagad eju pa Gaŗezera apgaismotiem celiņiem, redzu daudzos uzlabojumus, atceros, kādi pionieŗi mēs toreiz bijām, kas pirmie te strādājām. Bet mūsu darbam iet līdzī prieks un gandarījums, ka nometnes apkārtnes toreizējā tumsa ir pārvarēta ar gaŗīgo gaismu, ko izstarojusi latvieŗu jaunatne Gaŗezērā jau 25 gadus. ■

PIEVĪENOJĪTIES GAŗEZERA DRAUGU SAIMEI

Ar vienreizēju 200.00 dol. iemaksu

Iestāties var gan personas, gan organizācijas. Draugu karti var dāvināt jubilejās. Katrs **DRAUGU SAIMES** loceklis saņem brīvu iebraukšanas zīmi Gaŗezērā visam mūŗam. Iemaksa ir ziedojums Gaŗezeram, un tādēļ atskaitāma no federāliem nodokļiem.

Gaŗezera padome

GAREZERA VASARAS VIDUSSKOLAS ABSOLVENTU APTAUJAS REZULTĀTI

Divdesmitpiecos gados Gaŗezers ir palīdzējis izaudzināt pirmo latviešu paaudzi trimdā. Lai izvērtētu, cik liela loma Gaŗezera Vasaras Vidusskolai (GVV) ir bijusi latvietības uzturēšanā trimdā, kāda tai loma varētu būt nākotnē un ko GVV absolventi ir sasnieguši dzīvē un devuši sabiedrībai, uzņēmos sakopot datus par GVV 728 absolventiem.

Aptauju izsūtīju 712 beidzējiem. 6 absolventi ir jau miruši un 10 adreses nesameklēju. 1/3 atbildēja laicīgi. Pēc atgādinājuma pastkartes izsūtīšanas atbildēja vēl 20 %. Kopā saņēmu atbildes no 375 (52.7 %) (1.un 2.tabulas). Aptaujā bija 41 jautājumi par Gaŗezeru, izglītību, nodarbošanos, aktivitāti latviešu sabiedrībā, latviešu valodas lietošanu un ģimenes stāvokli un 4 jautājumi, kur lūdzu izteikt domas par to, ko ieguva GVV un kādā virzienā vajadzētu GVV veidot nākotnē. Analīzē visi dati atbilst 366 atbildētām aptaujām. Jāatceras, ka tie, kuŗi ir aktīvāki un vairāk sasnieguši dzīvē, drīzāk atbild aptaujas. Iespēju atbildēt anonīmi izmantoja tikai 6 %.

728 jaunieši ir beiguši GVV divdesmit četros izlaidumos. 66. un 67. gadā bija tikai divas klases un 68. un 69. gadā trīs klases. Vairāki jaunieši beidza skolu divus vai trīs gadus pēc kārtas. Vislielākās absolventu klases bija 79. un 81. gadā, kad skolu beidza 56 un 57 jaunieši. Pēdējos piecos gados caurmēra absolventu klases lielums ir bijis 40 skolnieki (3.tab.). 60 % absolventu ir bijuši meitenes un 40 % zēni (4.tab.). Vispopulārākie vārdi ir Sandra un Anita meitenēm un Pēteris un Ēriks zēniem (5.tab.). Vairums absolventu ir nākuši no vidienes, visvairāk no Ilinojas un

Mičigenas pavalstīm (6.tab.). Procents no abiem krastiem nav daudz mainījies, bet arvien vairāk nāk no Kanādas (7.tab).

Baibas ģimene,
mazā Tija, Andis un Jānis.

1. TABULA

GVV absolventi	728
Miruši	6
Nav adrešu	10
Izsūtītas aptaujas	712

2. TABULA

Atbildētas aptaujas		
Pirms atgādinājuma (3./1./90.)	234	(32.9 %)
Pēc atgādinājuma	132	(18.5 %)
Pēc analīzes (neieskaitītas)	9	(1.3 %)
KOPĀ	375	(52.7 %)
Anonīmas atbildes	22	(5.9 %)

4. TABULA

Dzimums		
	<u>No.</u>	<u>%</u>
Meitenes	434	60
Zēni	294	40

3. TABULA

GVV absolventu skaits un cik %
atbildēja aptauju

Beigšanas gads		Cik % atbildēja aptaujū (no izsūt.)
1966	9	43
1967	16	43
1968	12	92
1969	6	20
1970	6	67
1971	4	50
1972	18	61
1973	23	57
1974	28	67
1975	34	56
1976	28	50
1977	37	65
1978	31	47
1979	56	55
1980	38	50
1981	57	49
1982	50	64
1983	32	65
1984	45	50
1985	37	50
1986	35	57
1987	45	31
1988	49	38
1989	<u>32</u>	<u>47</u>
Kopā	728	52.7 %

5. TABULA

POPULĀRĀKIE VĀRDI

Meitenēm	Zēniem
Cik Vārds	Cik Vārds
24 Sandra	25 Pēteris
21 Anita	19 Ēriks
19 Daina	15 Andris
19 Māra	14 Jānis
16 Ingrīda	11 Roberts
13 Ilze	9 Valdis
12 Laura	9 Māris
11 Linda	8 Andrejs
10 Silvija	8 Ivars
9 Inta	8 Juris
9 Laila	

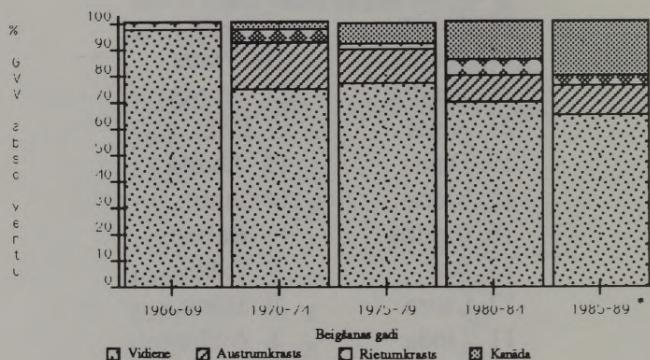
6. TABULA

DZĪVES VIETA — pēc pavalsts

<u>Pavalsts</u>	<u>Cik absolventu</u>
Iliņoja	141
Mičigēna	120
Viskonsina	86
Ontārio	76
Minesota	61
Ohaijo	58
Indiāna	36
Ņujorka	22
Ņudžersija	20
Kalifornija	19

7. TABULA

DZĪVES VIETA — % absolventu no katra apgabala

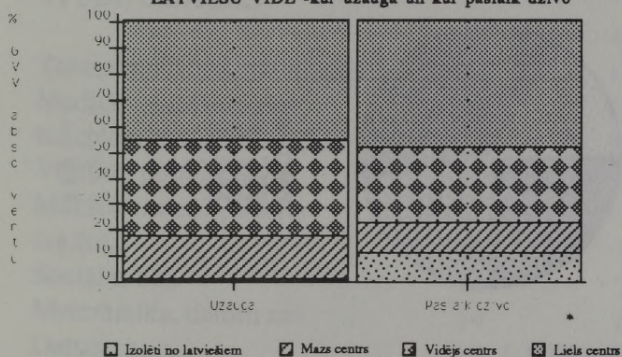

* 3 no Eiropas

GVV absolventi ir uzauguši lielos un vidējos latviešu centros. Pašlaik puse dzīvo lielos centros, bet procentuāli lielāks skaits dzīvo izolēti no latviešiem (8.tab.) 40 % pašreiz strādā. Vēl 25 % strādā un vai nu studē vai audzina bērnus. 14 vēl mācās vidusskolā (89.g.absolventi,9.tab.). Pusei algas ir zem \$ 15,000.00 (ieskaita studējošos), bet 22 % pelna vairāk kā \$ 30,000.00 gadā (10.tab.). Stāsta, ka trimdas latvieši ir izglītoti, un patiešām, 97 % no vidusskolas beigušajiem ir studējuši augstskolā. 1/3 ir ieguvuši bakalaura grādu un 29 % studē vai ir jau ieguvuši augstāku grādu (9 advokāti, 4 ārsti, 2 veterinārārsti, 2 zobārsti, 2 Ph.D. 11.tab.). Vispopulārākie studiju lauki ir tautsaimniecība, medicīniskās un inženieru zinātnes (12.tab.).

8. TABULA

LATVIEŠU VIDE -kur uzauga un kur pašlaik dzīvo

* 5 absolventu pašlaik dzīvo Latvijā

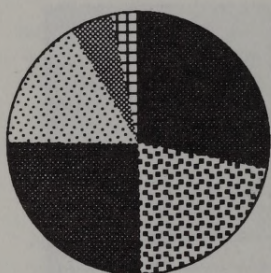
9. TABULA

PAŠREIZĒJĀ NODARBOŠANĀS

	No.	%
Mācās vidusskolā	14	4
Studē 81	22	
Meklē darbu	7	2
Strādā	147	40
Audzina bērnus	21	6
Karaspēkos	3	1
Studē un strādā	50	14
Strādā un audzina bērnus	37	10
Studē, strādā un audzina bērnus	4	1
	364	100 %

10. TABULA

ALGA

■ <\$10,000 (nestrādā)	28.4%
▣ <\$10,000	21.3%
■ \$10-29,999	25.7%
▣ \$30-49,999	10.4%
▣ \$50,000+	5.2%
■ Neatbilde	3.0%

11. TABULA

VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBA

Augstākā sasniegtā izglītība

	<u>NO</u>	<u>%</u>
Vēl mācās vidusskolā	14	4
Beidzis vidusskolu	6	2
Beidzis arodskolu	5	1
Pašlaik studē augstskolā	90	25
Studijas augstskolā pārtrauktas	18	5
Bakalaura grāds	121	33
Studē maģistra grādam	38	10
Maģistra grāds	41	11
Studē profesionālam grādam	10	3
Profesionāls grāds:	19	5
JD	9	
Ph.D.	2	
M.D.		4
D.V.M.	2	
D.D.S.	2	
	362	100 %

No GVV beigušiem 97 % ir studējuši augstskolā.

12. TABULA

STUDIJU LAUKS

	No	%
Tautsaimniecība, ekonomija	36	15
Medicīniskās zinātnes	32	13
Inženieru zin., arhitektūra	30	13
Vēsture, politiskās zin.	23	10
Māksla, mūzika, teātris	22	9
Izglītība	18	8
Sociālās zin.	16	7
Matemātika, datoru zin.	14	6
Dabas zin.	14	6
Žurnālistika, komunikācija	12	5
Jurisprudence	11	5
Valodas, literatūra	<u>7</u>	<u>3</u>
	236	100 %

48 absolventi savu latvisko izglītību ir turpinājuši Minsteres latviešu ģimnāzijā, 39 Rietummičigenas Universitātes pilna laika un 47 vasaras kursus. Apmēram 1/4 ir piedalījušies 2x2 un arī 3x3 nometnēs. Ne visi (88 %) ir apmeklējuši latviešu pamatskolu (13.tab.). Aktivitāte latviešu sabiedrībā ir ļoti liela. 78 % ir piedalījušies vai bijuši biedri vismaz piecās tabulā uzrādītās latviešu organizācijās un 27 % ir vadījuši vismaz divas. Vairums absolventu ir piedalījušies dziesmu svētkos, ALJA un kongresos, jaunatnes pulciņos, demonstrācijās, tautas dejās, skautos / gaidās un korporācijās (14.tab.). 1/3 ir bijuši skolotāji vai pārziņi latviešu skolās. Jānis Kramēns (68) un Valdis Ronis (77) ir bijuši ALJA priekšsēži. Māris Graudiņš (68) šogad tika ievēlēts Gaņezera padomē. Liene Dindone (66) ir "Mazputniņa" redaktrise. 10 GVV absolventi strādā atalgotu darbu latviešu organizācijās.

Starp tiem ir Māra Sīmane (77 — Sabiedrisko zinātņu institūta programmas vadītāja), Ieva Ince Bolšteina (70 — ALA izglītības biroja lietvede un Gaņezera bērnu nometnes vadītāja), Mārtiņš Zvaners (80 — ALA Ārējās informācijas lietveža vietnieks), Vanda Dauksta (82 — Latviešu studiju centra administrātores). Pieci jaunieši pašreiz dzīvo Latvijā un tur māca angļu valodu vai studē. Kaut lielais vairums ir bijuši aktīvi, pašreiz 39 % uzskata, ka viņi aktīvi darbojas vai vada latviešu sabiedrību, kamēr puse tikai apmeklē sarīkojumus (15.tab.).

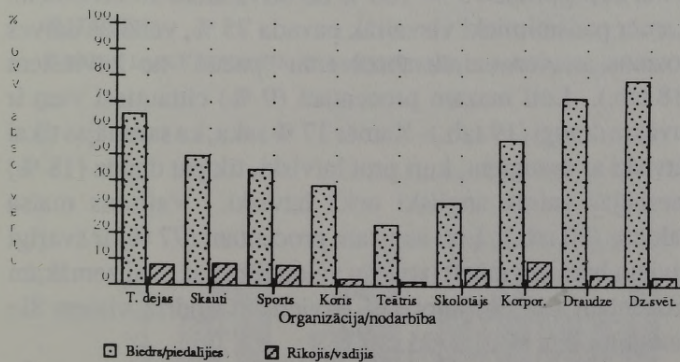
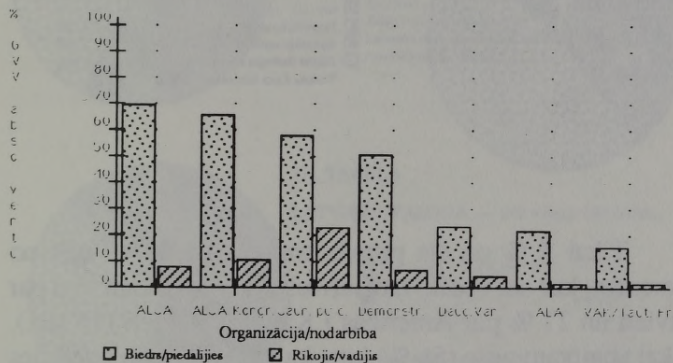
13. TABULA

LATVISKĀ IZGLĪTĪBA

	<u>No.</u>	<u>%</u>
Latviešu pamatskola	324	88
2 x 2 nometne	99	27
3 x 3 nometne	99	27
Rietummič.pilna laika kursi	39	14
Rietummič.vasaras kursi	47	13
Minsteres latviešu ģimn.	48	13
Sabiedrisko zinātņu institūts	6	2
Citas univ.kursi (Kent)	8	2
Citi kursi, semināri	77	21

14. TABULA

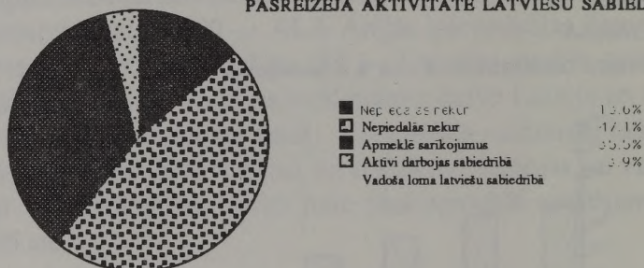
LATVIEŠU ORGANIZĀCIJAS - cik % ir piedalījušies /vadījuši

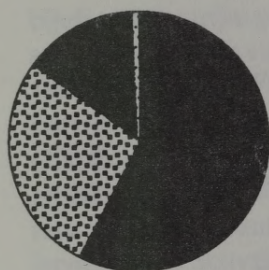
78 % ir pedalijies/bijusi biedri vismaz 5 organizācijās
27 % ir vadījuši vismaz 2 organizācijas

15. TABULA

PAŠREIZEJĀ AKTIVITĀTE LATVIEŠU SABIEDRĪBĀ

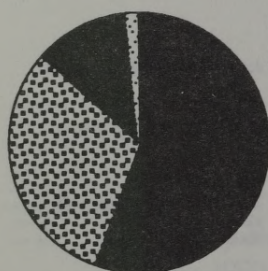
Tikai 5 % no šīs pirmās trimdas paaudzes nāk no ģimenēm, kur abi vecāki nav latvieši. 58 % uzskata sevi par latvieti un 27 % par Amerikas / Kanādas latvieti (16.tab.). Tikai apmēram puse (56 %) jūta, ka var ļoti viegli izteikties latviešu valodā (17.tab.). Visos dzīves posmos (bērnībā, padzīvē, 19—25.g.v., 26 + g.v.) lielais procents absolventu ir tie, kuņi pavada 75 — 100 % no brīvā laika ar latviešiem. Kamēr padzīvētāki visvairāk pavada 75 %, vēlākos dzīves posmos ar vien vairāk absolventu “pazūd” no latviešiem (18.tab.). Ļoti mazam procentam (9 %) ciltautieši vien ir tuvākie draugi (19.tab.). Kamēr 17 % saka, ka sarunājas tikai latviski ar draugiem, kuņi prot latviski, tik pat daudz (18 %) sarunājas vairāk angļiski nekā latviski. Vairums maīsa valodas (20.tab.). Ļoti augstam procentam (77 %) ir svarīgi saviem bērniem mācīt latviešu valodu, bet uz pusi zemākam procentam (36 %) apprecēt latvieti. Gandrīz visiem šie jautājumi bija svarīgi (21.tab.).

16. TABULA

TAUTĪBAS APZIŅA

■	Latvietis	57,7%
▨	Amerikas/kanādieši	27,2%
▩	Latviešu izceļotāji no Amerikas/Kanādas	14,6%
□	Latvietis	0,6%
	Amerikas/Kanādas latvietis	
	Latviešu izceļotāji no Amerikas/Kanādas	
	Amerikas/kanādieši	

17. TABULA

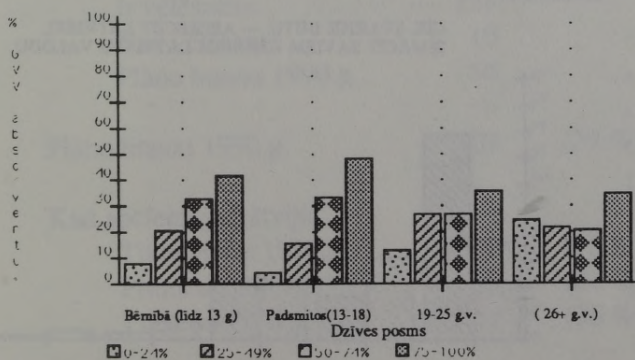
LATVIEŠU VALODA — cik viegli izteikties

■	Ļoti viegli, runāju tekoti	50,8%
▨	Samērā viegli	31,0%
▩	Vidūvēji	11,8%
□	Samērā grūti	4,4%

Ļoti viegli, runāju tekoti
Samērā viegli
Vidūvēji
Samērā grūti

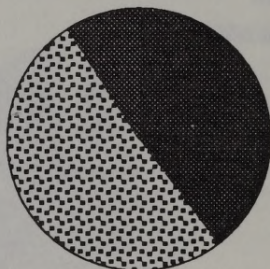
18. TABULA

% BRIVĀ LAIKĀ PAVADĪTS AR LATVIEŠIEM — dažādos dzīves posmos

no brīvā laika pavadīts ar latviešiem

19. TABULA

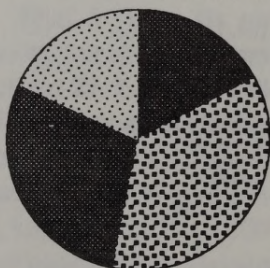

TUVAKO DRAUGU TAUTIBA

■ Latvieši	49,2%
▨ Latvieši un cittautieši	31,1%
■ Cittautieši	19,7%

20. TABULA

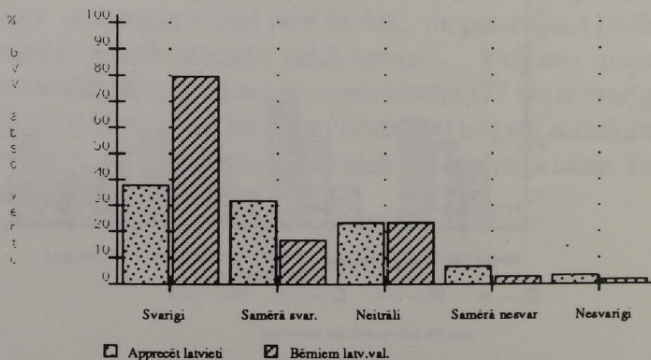
SARUNAS VALODA ar draugiem, kuri prot latviski

■ Tikai latviski	17,1%
▨ Vairāk latviski nekā angļiski	23,9%
■ Vienādi latviski un angļiski	29,0%
▨ Vairāk angļiski nekā latviski	18,0%

21. TABULA

CIK SVARĪGI BŪTU — APPRECĒT LATVIETI, IEMĀCĪT SAVIEM BĒRNIEM LATVIEŠU VALODU

Puse absolventu ir bijuši Latvijā, no tiem 57 % ir tur bijuši pēdējos trijos gados. Pieci pašreiz dzīvo Latvijā. GVV salidojumu varbūt vajadzētu rīkot Rīgā, jo 107 (29 %) plāno 1990. gadā braukt uz Latviju. Tikai 10 nav vēlēšanās apciemot Latviju (22.tab.). 31 (9 %) dzīvotu Latvijā, ja tā kļūtu brīva (23.tab.). Tie, kuņi brauktu, salīdzinājumā ar pārējām atbilstu grupām, ir jaunāki, vēl studē, ir neprecējušies, pelna mazāk, runā tekoši un tikai latviski ar draugiem, draugi ir tikai latvieši, un ir aktīvāki latviešu sabiedrībā.

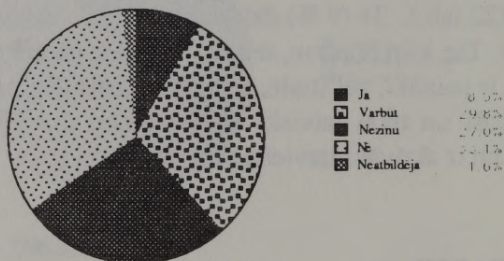
22. TABULA

LATVIJAS APCIEMOŠANA

Ir ciemojušies Latvijā	<u>180</u>	(49 %)
Ir ciemojušies un plāno braukt 1990.g.	57	
Dzīvo pašreiz	5	
Nav ciemojušies Latvijā	<u>185</u>	(51 %)
Ir vēlēšanās	125	
Nav vēlēšanās	10	
Plāno braukt 1990.g.	50	
Plāno braukt 1990.g.	107	(29 %)
Kad apciemoja Latviju		
Tikai pirms 1987.g.	77	(43 %)
Pirms un pēc 1987.g.	38	(21 %)
Tikai no 1987.g.	65	(36 %)

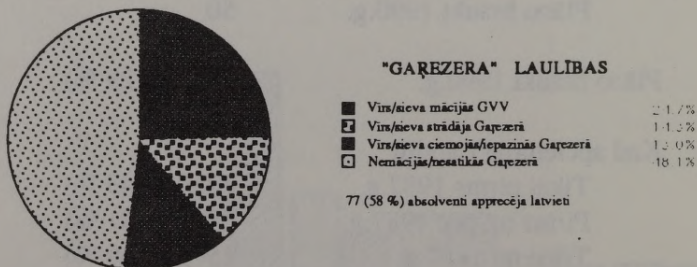
23. TABULA

DZIVOTU LATVIJA

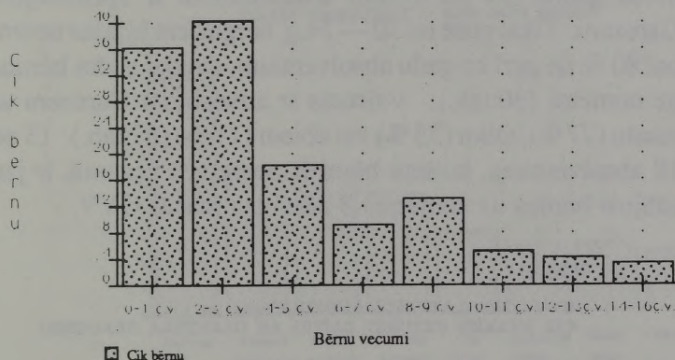
124 absolventi ir precējušies un 9 ir šķīrušies. 77 (58 %) apprecēja latvieti. Ir notikušas 40 "Gaŗezera" laulības, jo apmēram puse vīri/sievas mācījās GVV, strādāja Gaŗezērā, vai ciemojās/iepazinās Gaŗezērā (24.tab.). Absolventiem ir kopā 128 bērni, vairums zem 4 gadu vecuma (25.tab.). Ģimenēs, kur abi vecāki ir latvieši, 83 % runā ar bērniem tikai latviski. Kur otrs vecāks ir cittautietis, tomēr 54 % runā ar bērniem (26.tab.) tikai latviski vai vairāk latviski nekā angliiski.

24. TABULA

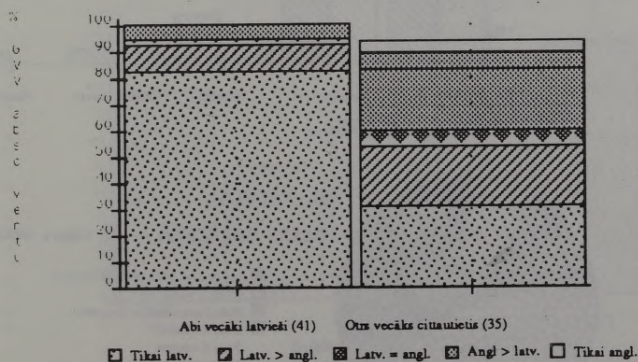
25. TABULA

ABSOLVENTU BĒRNU VECUMI

26. TABULA

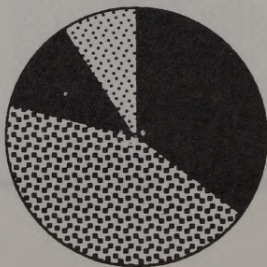
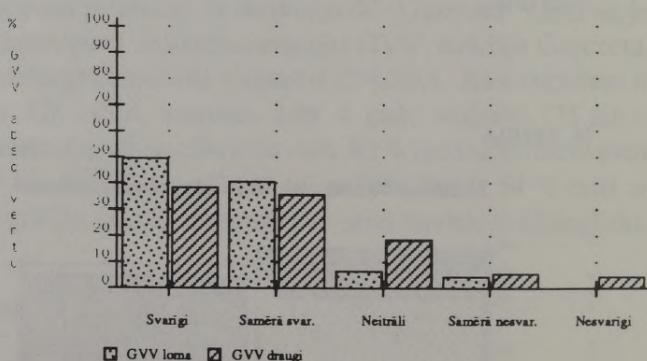
SARUNAS VALODA AR BĒRNIEM pēc vecāku tautības

89 % uzskata, ka GVV bija svarīga vai samērā svarīga loma viņu latviskā audzināšanā (27.tab.). 2/3 ir strādājuši Gažezērā, vairums 1 vai 2 vasaras, un visvairāk kā audzinātāji nometnē vai virtuves darbinieki (28.un 29.tab.). Pēdējos divos gados 3/4 no visiem absolventiem ir apciemojuši Gažezeri. Tikai puse no 70—74.g. beigušiem bija tur nesen, bet 80 % no agrāko gadu absolventiem, daudzi vedot bērnus uz nometni (30.tab.). Vairums ir atbalstījuši Gažezeri ar naudu (27%), talku (23%) vai abiem (11%) (31.tab.). 13 no 18 absolventiem, kuņiem bērni ir nometnes vecumā, ir jau sūtījuši bērnus uz nometni. 3 bērni jau mācās GVV.

27. TABULA

GVV LOMA LATVISKĀ AUDZINĀŠANĀ un
CIK SVARĪGI UZTURĒT SAITES AR GAŽEZERA DRAUGIEM

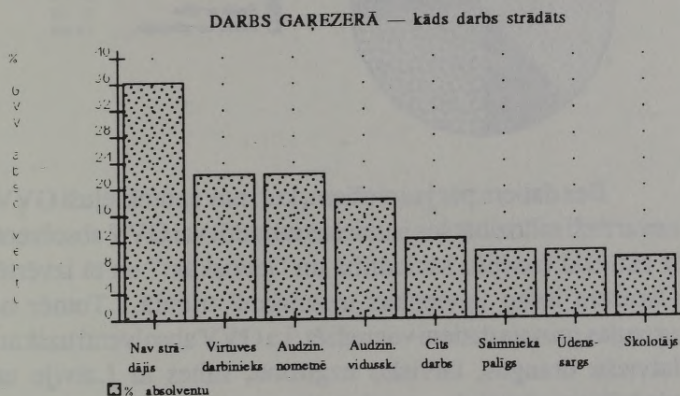

28. TABULA

DARBS GAŽEZERĀ — cik vasaru strādāts

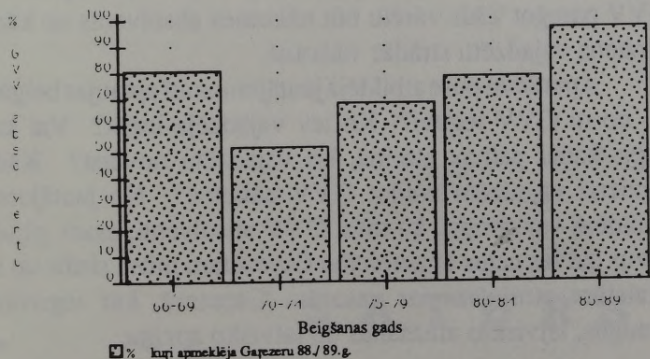
■ Nekad nav strādājis Gažezērā	42.2%
▣ 1 vai 2 vasaras	30.1%
■ Nekad nav strādājis Gažezērā	12.2%
▣ 1 vai 2 vasaras	9.1%
▣ 3 vai 4 vasaras	
▣ 5 vai vairākas vasaras	

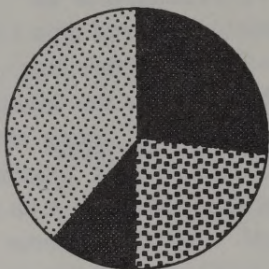
29. TABULA

30. TABULA

CIK % APCIEMOJA GĀRĒZĒRĀ 1988. VAI 1989. GADĀ pēc beigšanas gada

31. TABULA

ATBALSTS GAŗEZERAM

■ Nauda/manta	27.2%
▣ Talka	23.1%
▤ Nauda un talka	11.1%
▥ Nekad nav atbalstījis	38.6%

Bez datiem par jauniešiem, kuŗi nav apmeklējuši GVV, nevar tieši salīdzināt šos jauniešus un mērit vai GVV absolventi ir aktīvāki latviešu sabiedrībā un “latviskāki” un tā izvērtēt Gaŗezera lomu latvietības uzturēšanā trimdā. Tomēr no aptaujas pamata datiem var redzēt, ka GVV absolventi uzskata latviešu draugus, latvisko uzglītību, saites ar Latviju un piedalīšanos latviešu organizācijās par svarīgu daļu no savas dzīves. Nākamos “Gaŗezera Ziņu” numuros tuvāk apskatīšu vai faktori, kā, piemēram, vecums, dzīves vieta, ģimenes stāvoklis vai alga saistās ar aktivitāti latviešu sabiedrībā vai ar latviešu valodas lietošanu. Arī, vai 25 gadu tecējumā “tipiskais” GVV absolvents ir mainījies? Šī analīze palīdzēs GVV pareģot kāds varētu būt nākotnes absolvents un kādā virzienā vajadzētu strādāt nākotnē.

Apmēram puse atbildēja jautājumus arī aptaujas beigās: — ko tu GVV ieguvi? Ko tev vajadzēja iegūt? Vai kas nepatīkams palicis atmiņā, ko vajadzētu novērst? Kādā virzienā vajadzētu veidot GVV nākotnē? No jautājumu atbildēm var spriest, ka mēs, GVV absolventi, esam gājuši savus dzīves ceļus ar pateicību Gaŗezeram mūsu sirdīs un ar skaistām atmiņām par vasarām Gaŗezērā, kur ieguvām draugus, latviskās zināšanas un latvisko apziņu. ■

SATURS

Resolucioes p... ..
Resolucioes -- A.
Comissao de
Administracoe de
D. V.
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de
Comissao de

SATURS

S A T U R S

Redakcijas pateicība	5
Ievadvārdi — R. Kubuliņa	7
Gaņezera attīstības gaita — Dr.V. Medenis	10
Administrācija 25 gados — A. Tīdemanis un Dr.V. Medenis	25
Kas ir Gaņezers? — O. Čakars	30
Kā radās doma par vasaras skolām — E. Avots	41
Atmiņas par vasaras skolu fonda darbību — agr.K.V. Liepiņš	46
Gaņezers ir piepildījis mūsu cerības — G. Strautnieks	49
Gaņezera tautas mākslas krātuve — mūzejs — O. Grīns	56
Kā tika ievēlēts pirmais Gaņezera prezidents — J. Gailītis	62
Raugoties no Vēja kalna — Julieta Rumberga	64
Atmiņas — M. Paudrupe	77
Kā es kļuvu par Gaņezera vasaras vidusskolas skolnieci — A. Kubuliņa-Vītola	80
Atmiņas par pirmajām vasarām Gaņezērā — Liliņa Gleške	83
Gaņezera vasaras vidusskolas absolventu aptaujas rezultāti — B. Liepiņa-Bērziņa	89

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0304017287

1.10

97-3

L 825